

ΔΟΝ ΖΟΥΑΝ ΠΡΙΜ

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Εἰς Ἀβάναν εἶδε τοὺς Μεξικανούς πρόσφυγας, οἵτινες τῷ εἶπον ὅτι ἡ παρουσία του μόνη ἔρκει πρὸς ἐπανάστασιν «Δοιπὸν! ἀπεκρίθη ὁ στρατηγὸς Πρίμ, ἐὰν δύνασθε νὰ ἐπαναστατήσητε, ἐπαναστατήσατε. Θὰ συμφωνήσωμεν μεθ' ὑμῶν, ὡς καὶ μετὰ τοῦ Ζουαρέζ· ἀλλὰ δὲν θὰ ἀνμιχθῶμεν εἰς τὴν ἐπανάστασιν. Αἱ ὁδηγίαι μας εἶναι, ὅπως συμβιβασθῶμεν μετὰ τὴν παρούσῃν κυβέρνησιν.»

Ὁ στρατηγὸς Πρίμ ἐφθασεν εἰς Βέρα Κρουζ ταυτοχρόνως μετὰ τοῦ ἀντιναύαρχου Ζουριέν Δελακραβιέρ, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ 1862 ἔτους, καὶ οἱ σύμμαχοι ἀρχηγοὶ ὑπέγραψαν συμφωνίας. Αἱ συμφωνίαι αὗται ὑπεγράφησαν τὴν 19 Φεβρουαρίου, καὶ χάρις εἰς ταύτας, τὰ στρατεύματα ἐπέστρεψαν ἐκ Βέρα-Κρουζ εἰς Ὀριζάβαν, ἐνθα ἤθελον καταστραφῆ ἐκ τοῦ κιτρίνου πυρετοῦ. Ἐκτός τούτου ἐπολιορκήθησαν οἱ χωρικοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ τοῖς φέρωσι τροφὰς πλέον, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διατραφῶσιν ἐκ τῶν καρπῶν τῆς ἐξοχῆς. Οἱ ἵπποι ἀπέθνησκον τῆς πείνης, αὐτὸς δ' ὁ Πρίμ ἠναγκάσθη ἐπὶ πέντε ἡμέρας νὰ θρέψῃ τοὺς ἑαυτοῦ δι' ὀριζύου· οἱ Γάλλοι ἔκοψαν τὴν χλόην τῶν κοιμητηρίων, ἥτις

παρέσχεον αὐτοῖς ἀρκετὸν χόρτον. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν πλήρεις νεκρῶν καὶ θνησκόντων. Μετὰ τινα χρόνον τῆς συμφωνίας τῆς Σαλεδάδ, ὁ Μεξικανὸς στρατηγὸς Ἀλμόντης ἐπεβιβάσθη, νομίζων δ' ἤδη τὰς ὑποθέσεις προκεχωρημένας, ἤρχετο ὅπως ἀρχίσωσι τὴν μοναρχικὴν προπαγάνδαν. Ὁ Ἰσπανὸς στρατηγὸς καὶ ὁ Ἄγγλος ἀντιπρόσωπος, διεμαρτυρήθησαν κατὰ τῆς παρουσίας ταύτης τοῦ Ἀλμόντου, ἥτις τοῖς ἐφάνετο ἀντίθετος τῶν ἐν Λονδίῳ ἀποφασισθέντων·

— Οἱ δύο πληρεξούσιοι ἔλεγον· « Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ ἐν Ὀριζάξ. Ὑπεσχέθημεν νὰ μὴ μεσολαβήσωμεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἤδη θέλουσι νὰ καταστρέψωσι τὴν δημοκρατίαν . . . Ἀπέφασίσκαμεν εἰς τὰς 9 Μαρτίου, καὶ εἰς τὰς 20 αἱ συμφωνίαι ἀρχοῦνται. Περιμένετε. — Ἐχω διαταγὰς, ἀπεκρίνετο ὁ ἀντιναύαρχος Δελακραβιέρ. — Ἐχομεν καὶ ἡμεῖς ὡσαύτως, καὶ μᾶς διατάττουν νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὴν κατοχὴν τῆς παραλίας. » Ἡ διχογνωμία μετ' οὐ πολὺ ἐγένετο καταφανετέρα, μεταξὺ τῶν συμμάχων ἀρχηγῶν. Συνέδριον ἐν Ὀριζάξ, ἀπολήγει εἰς τὴν καταστροφὴν.

— Διὰ τὴν ἀτυχῆ ταύτην ἐκδρομὴν τοῦ Μεξικου, ὁ Πρίμ ἐσυκοφαντήθη διὰ τῆς ζωηροτέρας συκοφαντίας. Οὐδεμιᾶς ὑβρεως τῷ ἐφείσθησαν. Εἶπον κατ' αὐτοῦ ψεῦδη ἐπὶ ψεύδεων, συκοφαν-

τίας και χαμερπείας!... Διαρκούσης τῆς Ἰσπανικῆς Συνελεύσεως, τὴν 9 Ἀπριλίου, ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς διεκήρυξεν ὅτι α ἐπεδοκίμαζεν ἡ Κυβέρνησις τῆς Βασιλείσσης τὰ ἐν Σαλεδάδ προοίμια συνθήκης, καὶ τὴν ἐν Μεξικῷ πατριωτικὴν διαγωγὴν τοῦ στρατηγοῦ Πρίμ.» Ἡ αὐτὴ προκήρυξις ἐγένετο ἐκ τε τῆς Συνελεύσεως, τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας.

Πρὸ τῆς καταστροφῆς, τὴν ὁποῖαν πρόβλεπεν, ὁ στρατηγὸς Πρίμ, ἀπηύθυνε κατ' εὐθείαν εἰς τὸν Γάλλον Καίσαρα ἐπιστολὴν, εἰς ἣν ἐντίμως τῷ ἔλεγε τὴν ἐπὶ τοῦ Μεξικῷ γνώμην του, ἥτις, ἀκολουθῶν, μετεβλήθη εἰς προφητείαν.

Ἰδοὺ καὶ ἡ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν πιστῆ μεταφράσις τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, καταστάσης ἐπιφανοῦς, καὶ μεταφρασθείσης εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς γλώσσας.

Ὅριζέβα, 17 Μαρτίου 1862

«Μεγαλειότατε!

«Ἡ Ὑμετέρα Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης, μ' ἠξίωσεν ἰδιοχείρου ἐπιστολῆς, ἥτις διὰ τὰς ἐν αὐτῇ εὐγενεῖς πρὸς ἐμὲ ἐκφράσεις, θέλει διατελέσει ὡς τιμὴ ἐπίσημος εἰς τοὺς ἀπογόνους μου...»

«Προκειμένου περὶ δικαίων ἀπαιτήσεων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξωσι διαφωνίαι μεταξὺ τῶν ἐπιτρόπων τῶν συμμάχων δυνάμεων, πολλῶν δὲ μᾶλλον μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος. Ἐν τούτοις, ἀριχθέντες εἰς Βέρα-Κρούζ, ὁ στρατηγὸς Ἀλμόντης, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς Ἀρῶ, ὁ ἱερεὺς Μιράνδας καὶ ἄλλοι μετανάσται Μεξικανοὶ, προέτειναν εὐθὺς τὴν ἰδέαν καθιδρύσεως μοναρχίας ὑπὲρ τοῦ Αὐστριακοῦ πρίγκηπος Μαξιμιλιανοῦ, σχέδιον, ὅπερ κατὰ τὸ λέγειν αὐτῶν, θέλει ἐνισχυθῆ καὶ ὑποστηριχθῆ ὑπὸ τῶν δυνάμεων τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, θέλουσιν γένειν ὅσον οὕτω παραίτιοι θέσεως δυσχερεστέρας πρὸς δὲ καὶ ἀνιαρᾶς πρὸς τὸν γενικὸν στρατηγὸν τοῦ Ἰσπανικοῦ στρατοῦ, ὅστις, μὴ παραβαίνων τὰς διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεώς του, θεμελιωμένως ἐπὶ τῆς ἐν Λονδίῳ συνθήκης, ὁμοίως σχεδὸν πρὸς τὰς δοθείσας ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος πρὸς τὸν ἐντιμὸν καὶ εὐγενῆ ἀντιναύαρχον Λακραδιέρ, ἠδύνατό νὰ εὐρεθῆ εἰς τὴν θλιβεράν θέσιν νὰ μὴ δυνῆθῆ νὰ συντελήσῃ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ

τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, ἐὰν οἱ σκοποὶ αὐτῆς πραγματικῶς εἶναι νὰ καθιδρύσῃσι θρόνον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, δι' ἡγεμόνα Αὐστριακόν.

«Ἐχω πρὸς τούτοις, Μεγαλειότατε, τὴν ἐνδόμυχον πεποιθήσιν, ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, οἱ ὄπαδοι μοναρχίας εἶναι ὀλίγιστοι, καὶ δικαίως, ἐπεὶδὴ ὁ τόπος οὗτος οὐδέποτε ἀνεγνώρισεν ὡς μονάρχας τοὺς Ἰσπανοὺς κυβερνήτας, ἀλλὰ μόνον ὡς ἀντιβασιλεῖς, οἵτινες ἐκυβερνῶν ἕκαστος κατὰ τὸ δοκοῦν, καὶ κατὰ τὰς ἰδίας αὐτοῦ γνώσεις καὶ πάντες, ἀκολουθοῦντες τὰ ἔθιμα καὶ τὸν τρόπον τοῦ κυβερνᾶν τοὺς λαοὺς κατὰ τὴν παρελθούσαν ἐκείνην ἐποχὴν.

«Ἡ μοναρχία ἀκολουθῶν παρήλθε μὴ καταλιπούσα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τὰ μεγάλα συμφέροντα εὐγενείας ἑκατονταετούς, ὡς συνέβη ἐν τῇ Εὐρώπῃ, ὅποτε, ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν ἐπαναστατικῶν καταιγίδων, οἱ θρόνοι ἐνίστατε κατέπεσαν ἢ μοναρχία παρήλθεν, οὔτε ἠθικὰ συμφέροντα καταλιπούσα, οὔτε ἄλλο τι δυνάμενον νὰ καταστήσῃ ἐπιθυμητὴν εἰς τὴν παρούσαν γενεὰν τὴν ἀνάθρωπον τῆς μοναρχίας, ὅπως ἀγνώστου εἰς αὐτὴν, καὶ τὴν ὁποῖαν οὐδὲν καὶ οὐδεὶς τὴν ἐδίδαξεν, οὔτε νὰ ἐπιθυμῆ, οὔτε νὰ σέβηται. Ἡ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν γειννίασις, καὶ οἱ καθ' ἑκάστην σπουδαῖοι λόγοι τῶν ἐν αὐταῖς δημοκρατῶν, κατὰ τοῦ μοναρχικοῦ θεσμοῦ, τὰ μέγιστα συνέτεινον πρὸς σύστασιν ἀληθοῦς μίσους κατὰ τῆς μοναρχίας. Μ' ὅλην δὲ τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν διαρκῆ ταραχὴν, ἡ καθιδρύσις τῆς πρὸ ἐπέκεινα τεσσαράκοντα ἐτῶν δημοκρατίας, ἐπήνεγκε συνθηχίας, ἔθιμα καὶ διάλεκτόν τινα δημοκρατικὴν δυσμετάτρεπτον τοῦ λοιποῦ.

«Τούτων ἕνεκα καὶ ἄλλων λόγων, οὓς ἐννοεῖ βεβαίως, ἡ ὑψηλὴ εὐφυΐα τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, θέλετε πεισθῆ ὅτι, κατ' ἀπειρον γενικότητα, τὸ ἐνταῦθα φρόνημα δὲν εἶναι, οὐδὲ δύναται νὰ ᾔται μοναρχικόν. Ἐὰν κατὰ τὴν λογικὴν, ἀνεπαρκῶς τοῦτο ἀποδεικνύεται, σαφῶς ὅμως δηλοῦται ἐκ τούτου, ὅτι πρὸ δύο ἡδὴ μῆνῶν, ἀφ' ὧν αἱ συμμαχικαὶ σημαῖαι διατελοῦσιν ἀναπεπταμέναι ἐπὶ τοῦ φρουρίου Βέρα Κρούζ, καὶ σήμερον, ὅτε κατέχομεν τὰς ἐπιφανεῖς πόλεις Καρδόβαν, Ὅριζάβαν, καὶ Ζεχουακάν, ἐν αἷς οὐδεμίᾳ ἔμμενε μεξικανικὴ δύναμις, οὐδ' ἄλλη τις ἀρχὴ, ἢ ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ, οὔτε οἱ συντηρητικοί, οὔτε οἱ ὄπαδοι τῆς δημοκρατίας, τὴν ἐλαχίστην ἐπραξαν

ἐπίδειξιν, δυναμένην μάλιστα νὰ καταδείξῃ πρὸς τοὺς συμμάχους, ὅτι οἱ ὄπαδοι οὗτοι ὑφίστανται.

«Ἄπαγε, Μεγαλειότατε, νὰ ὑποθέσω κἀνὸς τὴν δύναμιν τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος εἶναι ἀνεπαρκῆς πρὸς τὴν ἐν τῷ Μεξικῷ καθιδρῦσιν θρόνου ἡγεμόνος Αὐστριακοῦ. Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης διοικεῖ ἔθνος μέγα, περιέχον πληθὺς ἀνδρῶν εὐφυῶν καὶ ἀνδρείων, πλουτοῦν ὡς πρὸς τοὺς πόρους καὶ ἐκδηλοῦν τὸν ἐνθουσιασμόν αὐτοῦ, ὡς ἄν τις πρόκειται νὰ ἐπισηθῆσθαι τοὺς σκοποὺς τῆς Ὑμετέρας Ὑψηλῆς Μεγαλειότητος, δύναται νὰ φέρῃ τὸν Πρίγκηπα Μαξιμιλιανόν εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ νὰ τὸν στέψῃ βασιλέα· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὗτος οὐδὲν θὰ εὖρῃ ἐν τῇ χώρᾳ στήριγμα ἄλλο, ἢ τὸ τῶν συντηρητικῶν ἀρχηγῶν, οἵτινες, κυβερνοῦνται ὄντες, οὐδαμῶς ἐφροῦνον νὰ καθιδρύσῃσι τὴν μοναρχίαν, καὶ ἤδη διασχορπισθέντες, ἠττηθέντες καὶ μεταναστεύσαντες, αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι.

Πλούσιοι τινες ἐπίσης θ' ἀποδεχθῶσι μοναρχίαν ξένον, ἐρχόμενον διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ στρατοῦ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, ἀλλ' ὁ μονάρχης οὗτος οὐδενὸς θέλει τύχει βοήθου, καθ' ἣν ἡμέραν ἐκλείψει τὸ στήριγμα τοῦτο, θὰ πέσῃ ἐκ τοῦ συστηθέντος ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος θρόνου, ὡς θέλουσι πέσει καὶ ἄλλοι δυνάσται τῆς γῆς, καθ' ἣν ἡμέραν ὁ αὐτοκρατορικὸς μανδύας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος παύσει νὰ τοὺς καλύπτῃ καὶ νὰ τοὺς βοηθῇ. Πέποιθα ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης, κινουμένη ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ πρὸς τὴν δικαιοσύνην αἰσθήματος, δὲν θέλει ἀνεχθῆ ν' ἀναγκάσῃ τὸν τόπον τοῦτον ν' ἀλλάξῃ θεσμοὺς, τρόπων τοιοῦτον ῥιζικῶν, ἐὰν ὁ τόπος δὲν ἐπιθυμῆ καὶ δὲν ζητῇ τοῦτο ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἐν τούτοις, οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ συντηρητικοῦ κόμματος, ἀποβιβασθέντες εἰς τὴν Βέρα-Κρούζ, λέγουσιν ὅτι ἀρκεῖ ἢ μετὰ τῶν ὑψηλῶν τάξεων τῆς κοινωνίας συνενόησις, παραλειπομένων τῶν λοιπῶν, καὶ τοῦτο ταράττει τὰ πνεύματα καὶ ἐμπνέει τὸν φόβον μὴ ν' ἐπέλθῃ βία εἰς τὴν ἐθνικὴν βέλγησιν.

«Ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς, ὅστις ὤφειλε νὰ ἔλθῃ εἰς Ὅριζάβαν, καὶ εἶγεν ἤδη ἐτοιμάσει τὰ πρὸς τὴν μεταβίβασιν μέσα αὐτοῦ, ἐπέβη πάλιν εἰς τὰ πλοῖα, ἅμα ἔμαθε ὅτι ἀφίκοντο δυνάμεις γαλλικαὶ περισσώτεραι τῶν ὄσων ἐν τῇ συνθήκῃ ὠρίσθησαν. Ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης

θέλει ἐκτιμῆσαι τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀποχωρήσεως ταύτης.

«Ἐξαιτούμαι μυριάκις συγγνώμην παρὰ τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, τολμήσας νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ὑμετέραν προσοχὴν ἐπιστολὴν τοσοῦτω ἐκτενῆ ἐνόμισα ὅτι ὁ ἀληθὴς τρόπος τοῦ ἀνταποδόσαι ἀξιοπρεπῶς τὰς πρὸς ἐμὲ εὐεργεσίας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος, εἶναι, νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς χώρας ταύτης, ὡς τὴν ἐννοῶ. Τοῦτο δὲ πράττων, ἐκπληρῶ οὐχὶ μόνον καθήκον, ἀλλὰ καὶ συνομολογῶ τὴν μεγάλην, εὐγενῆ καὶ εὐσεβῆ ἀφοσίωσιν, ὅσην αἰσθάνομαι ὑπὲρ τοῦ προσώπου τῆς Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος.

Κίμη: δὲ Ῥέτις, στρατηγὸς Πρίμ.

Ἀποχωριζόμενος τῶν Γάλλων ὁ στρατηγὸς Πρίμ εἶπεν αὐτοῖς:

— Ἐθεώρου τιμὴν μου, ἀποκτῆσας συμμάχους τοὺς Γάλλους· λυποῦμαι, διότι ἀναγκάζομαι νὰ τοὺς ἐγκαταλείψω. Τοὺς θαυμάζω, τοὺς ἀγαπῶ, καὶ ἀπελπίζομαι, βλέπων αὐτοὺς ἀναμιγνυομένους εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην. — Ὑγιαίνετε εἰς Πουέβλαν, προαισθάνομαι δυστύχημα.

Ὄφειλε νὰ διέλθῃ τὸν Ἀτλαντικὸν μὲ τὴν μόνην παραγγελίαν, τοῦ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὸ καθήκον του. — Ἐπεδίβασε τὰ στρατεύματά του, διαμαρτυρούμενος ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Μεξικῷ. Πρὸ τοῦ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Ἰσπανίαν, ἐπεσκέφθη τὴν νέαν Ὑόρκην, τῷ προσεφέρθη εἰς τὴν Ἰσπανικὴν Πρεσβείαν λαμπρὸν συμπόσιον, εἰς τὸ ὁποῖον παρήσαν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν Εὐρωπαϊῶν πληρεξουσίων ὑπουργῶν, καὶ μέγας ἀριθμὸς προϋχόντων, στρατιωτικῶν τε καὶ πολιτικῶν. Τοῖς ἀπήγγειλε λόγον πλήρη τοῦ ἐνθερμοτέρου ἐνθουσιασμοῦ καὶ τοῦ καθαροτέρου ἔρωτος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν. Τὰ ἐνθουσιώδη εἶγε, τὰ ὁποῖα ἐπηκολούθησαν τὸν ἐνδοξον στρατηγόν, ὤφειλον νὰ τὸν ἐκδικήσωσι κατὰ τῶν ἐπακολουθησασῶν βραδύτερον κατηγοριῶν.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του, ἔδωκεν ἐν τῇ Γερουσίᾳ λόγον περὶ τῆς ἀποστολῆς του, ὅστις προσεεἶλκυσε τὴν προσοχὴν πάντων, κατὰ τρεῖς ἀλεπαλλήλους συνεδριάσεις. Ἡ Βασίλισσα τὸν νύχαρίστησε, καὶ ὁ φιλελεύθερος τύπος μιᾷ φωνῇ ἐπεδοκίμασε τὴν ἐν Μεξικῷ διαγωγὴν τοῦ στρατηγοῦ Πρίμ. Ἐπὶ τῆς ὑπουργίας τοῦ Ναρθάξ, ὁ Πρίμ ὁ ἐντιμὸς οὗτος τοῦ στρατάρχου ἀντίπαλος,

ἐξωρίσθη τῆς Μαδρίτης, καὶ παράυτα τῆς Ἰσπανίας. Πλὴν μετὰ τινα ἔτη, ὅταν ὁ Ὀδονέλλ' ἀνέλαβε τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, εἰσήλθε καὶ οὗτος εἰς Μαδρίτην. Ἀλλὰ βραδύτερον, ἢ τοῦ Ὀδονέλλ' Κυβέρνησις, ἐπελάθετο τοῦ φιλελευθέρου αὐτῆς προγράμματος, ὁ δὲ Κόμης τοῦ Ρέους, ἐνόμισε τότε πρέπον καὶ ἔδωκε τὴν παραιτήσιν του ἀπὸ γενικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ μηχανικοῦ, ἃν καὶ ἡ θέσις αὕτη δὲν ἦτο πολιτικῆ.

Συνομιοῦσα ἐγαλεῦθη καὶ τὸ κίνημα τοῦτο διηύθυνε κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1866 ὁ Πρίμ. Τὰ πάντα συντελοῦν, ὅπως κρημνίσωσι τὸ πύρινον τοῦ δεσποτισμοῦ τεῖχος, εἰς τὸ ὄψιον πᾶν αἰσθημα φιλελευθέρων καταπίπτει. Ἡ δημοτικότης τοῦ Πρίμ ἦτο μεγάλη ἀνηγορευθῆ ἀρχηγὸς τῆς προσοδευτικῆς μερίδος, καὶ δικαίως ὄφειλεν οὗτος νὰ ἦναι τὸ κύριον πρόσωπον τῆς ἐνεργείας. Τὴν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐμελέτα ὁ στρατηγὸς νὰ εὔρεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τριῶν χιλιάδων, εἶδε περὶ αὐτὸν μόλις ἑξακοσίους. Τέσσαρες στρατοὶ βαδίζουσι κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν περικυκλοῦσι. Μετὰ εἰκοσιν ἡμέρας, μὲ τοὺς ὀλίγους τοῦ στρατιώτας, ὁ Πρίμ ἐσώθη, διὰ τῶν ἐφοδῶν καὶ ὀπισθοχωρήσεων τῶν περικυκλούντων αὐτὸν στρατιωτῶν, διασχίσας τὰς τάξεις αὐτῶν. Ὁ Πρίμ δὲν ἐτρέπη εἰς φυγὴν, ἀλλ' ἐντίμως ὑπεχώρησε. Οἱ στρατιῶται δὲν ἐσυλλογίζοντο πλέον ἑαυτοὺς, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν των: «ἐγκαταλείψατέ μας! ἀνεφώνησαν οὗτοι, ἡ ζωὴ σας εἶναι πολυτιμότερα τῆς ἰδικῆς μας. Θὰ ἀνεύρωμεν παράυτα τὰ ἔγνη τῶν βημάτων σας καὶ ἀνεύ ὑμῶν.»

Καὶ ἐκεῖνος τοῖς ἀπεκρίνετο:

«Φίλοι μου, θὰ βαδίσωμεν σήμερον καὶ αὔριον, μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν θὰ σὰς ὀδηγήσω πέραν τῶν ὀρίων. Θὰ εἰσέλθωμεν ὁμοῦ εἰς Πορτογαλίαν, ἢ θ' ἀποθάνωμεν ὁμοῦ ἐπὶ τοῦ Ἰσπανικοῦ ἐδάφους!»

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, ἡ σύζυγος τοῦ Πρίμ εὐρίσκετο εἰς Μαδρίτην καὶ περιέμενε καθ' ἑκάστην ν' ἀκούσῃ ὅτι ὁ ἐνδοξος σύζυγός της συνελήθη καὶ ἐτουφεκίσθη!... ὁ στρατηγὸς Πρίμ δὲν ἐτουφεκίσθη... ὄχι! ὁ Θεὸς τὸν διεφύλαττε! Οἱ ἄνδρες τοῦ χαρακτῆρός του δὲν ἀποθνήσκουσιν, εἰμὴ ὅταν εἴπωσι τὴν τελευταίαν αὐτῶν λέξιν, καὶ εἰς τὴν θλιβεράν ταύτην θέσιν δὲν ἔπρεπε νὰ περιλεθῆ στρατιώτης πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ὀδύων εἰς τὸν θάνατον, διότι ὅστις πάντοτε εἶναι ἰσχυρότατος τοῦ σώματος.

Ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὅταν τις ἐρωτᾷ:

— Ποῦ εἶναι ὁ στρατηγὸς Πρίμ;

Ἁ Ἰσπανὸς στρατιώτης ἀποκρίνεται:

— Παρατηρήσατε ποῦ εἶναι ὁ κίνδυνος; θὰ τὸν εὕρητε ἐκεῖ.

Οὕτω ἠλέτριζε τοὺς στρατιώτας του, οἵτινες ἐποίουν θαύματα ἀνδρίας καὶ τόλμης.

Ἐνδοξος ὁ Πρίμ, πλούσιος καὶ ἀξιογάπητος, εἶχε νυμφευθῆ εἰς Μεξικόν. Ἡ κυρία Πρίμ ἦτο ἀξία καθ' ὅλα τοῦ ἐνδοξοῦ αὐτῆς συζύγου εἰς ταῦτα συνήνου μεγάλης ψυχῆς, καλλονῆν καὶ ἐξοχον πνεῦμα.

Ὁ Πρίμ ἐταξείδευσε ἐκ Μαδρίτης εἰς Παρισίους, ἐνθα ἠκούετο εἰς τὰς συναστροφάς, ἐθαυμάζετο πανταχοῦ, εἰς τὸ Λονδίον καὶ τὴν Ῥώμην, εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ Σκωτίαν. Εἰς Παρισίους κατῴκει ἐν τοῖς Ἡλυσίοις Πεδίοις, ἐσπούδαζε καὶ ἐσυλλογίζετο τὴν τόσον ὠραίαν ὕσον καὶ δυστυχεῖ πατρίδα του. Ἦγε τότε τὸ πεντηκοστὸν τῆς ἡλικίας του, ἀλλὰ μόλις ἐφαίνετο τεσσαρακοντούτης. Ἦτο ἀμέριμνος διὰ τὴν ζωὴν, ἀφροντὶς διὰ τὸν κίνδυνον, ἐάν δ' ἐζήτησεν ἐν Γαλλίᾳ, ἔπειτα ἐν Βελγίῳ καὶ Λονδίῳ, ἀσυλὸν στιγμαίων, ἔπραξε τοῦτο διότι ἡ ὑπαρξὶς του ἦτο ἀναπόφευκτος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν. Ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον ἀκούσμα ἀναχωρεῖ, ἐγκαταλείπων πᾶν ὅ,τι τῷ εἶναι προσφιλές, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ ὑπάσπιστοῦ, τοῦ ὁποῦ ἔσωσε τὴν ζωὴν, καὶ ὅστις οὐδὲ ποτε τὸν ἐγκατέλειψε.

Ἐν Ἰσπανίᾳ, πρὸ πάντων ἐν Καταλωνίᾳ καὶ Ἀρχωνίᾳ, ἡ δημοτικότης του ἦτο ἀπειρος, πλέον ἢ θαυμασμὸς, εἶναι ἀληθὴς λατρεία, τὴν ὁποίαν οἱ συμπατριῶται του αἰσθάνονται δι' αὐτόν. Εὐρίσκετο ἤδη εἰς Βρυξέλλας μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς γενναίας δοκιμασίας τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1866. Ἐκεῖ, ἡ οἰκία του, ἡ τράπεζά του, ἡ καρδιά του καὶ τὸ βαλάντιόν του, ἦσαν πάντοτε ἀνοικτὰ διὰ τοὺς δυστυχεῖς συμπατριώτας του.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς ἀξιοβρηνήτου καταστάσεως, εἰς ἣν ἐκυμαίνετο ἡ πατρίς του, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του ἀντηχοῦσαν ἐκ γενναίας ἀγανακτήσεως. Ἡ ζωὴ αὕτη καὶ ἐνεργὸς φύσις, ἐμφυχομένη ὑπὸ πυρίνης καρδίας, ἐπὶ πολὺν χρόνον ψυχρῶς ἀντηνάλα εἰς τὸ ἐν Βρυξέλλαις ἀσυλόν του, πλὴν ἀλλ' ὅμως ὄφειλε νὰ ἐπιφέρει τέλος τὸν θρίαμβον τῆς ἐλευθερίας, τὸν θρίαμβον τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου...

Μετὰ τὰς δοκιμασίας τοῦ Ἰουνίου 1866 ὁ Πρίμ, διεκήρυξεν εἰς πάντας τοὺς ὁμόφρονας αὐτῷ, τὴν ἡμερομηνίαν, ἣτις εἶχεν ὀρισθῆ διὰ τὸ κίνημα. Ἦτο ἡ 16 Αὐγούστου. Οἱ στρατηγοὶ Κοντρεράς, Β. Πιερράρδ, Μιλάν, Δελθός, Ρόγερ, οἱ ταγματάρχαι Βαλδρίχ, Κάμπος, Λαγυνέρος, Πιερράρδ, ὠδήγουν τῶν ἀνταρτῶν τὰς δυνάμεις, συγκειμένας ἐκ χωρικῶν, ἐργατῶν, πολιτῶν, ὠπλισμένων διὰ τῆς ἀντεκδικήσεως τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ὅπερ ἀποδεικνύει πόσον ὁ λαὸς ὠθεῖτο εἰς τὸ ἐπακρον, ὑπὸ τῶν παντοειδῶν καταχρήσεων τῆς αὐθαϊρέτου Κυβερνήσεως, διότι συνήθως πάντοτε ὁ στρατὸς πρῶτος δίδει τὸ σημεῖον τῆς στάσεως. Ὁ στρατηγὸς Πρίμ ἐπεφύλαξε δι' ἑαυτὸν τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κινήματος.

Τὰ πάντα ἦσαν ἐντελῶς ἀποφασισμένα. Ἡ ἐπανάστασις τῆς Καταλωνίας ἔπρεπε νὰ ὑποστηρίχῃ ὑπὸ τῶν καραθινοφόρων τῆς Ἀραγωνίας, τῶν κάτω ἐπαρχιῶν καὶ τῆς Ναβάρρας, καὶ ἀμέσως ἠείδησις τῆς στάσεως ἤθελε διαδοθῆ, τὰ ἐν Ἀνδαλουσίᾳ καὶ ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις στρατεύματα, ἤθελον ἀκολουθῆσαι τὸ κίνημα. Τὰ πάντα εἶχον καλῶς διευθετηθῆ, ὁ Πρίμ, ὁ στρατηγὸς Πιερράρδ, ὁ Κοντρεράς καὶ ὁ Βαλδρίχ, ὄφειλον διαφόρους νὰ λάβωσι διευθύνσεις. Ὁ Πρίμ ἀπῆλθε τέλος τὸν Βρυξελῶν, διήλθεν ἅπασαν τὴν Γαλλίαν, ἵνα εὕρῃ πλοῖον, ὅπερ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν παραλίαν. Μετὰ μεγάλης προσπαθείας καὶ ἀναριθμήτους δυσκολίας, ἐφθάσεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Βαλένσης τὸ ἑσπέρας τῆς 16, ἐνθα διέμεινε δύο ἡμέρας, ἐν μέσῳ τῶν μεγαλειτέρων κινδύνων, διότι ἐγίνωσκε καλῶς ὅτι, ἐάν συναλαβάνετο, ὁ Ναρθαῆς οὐδεμίαν θὰ τῷ ἔδιδε χάριν. Ἀλλ' οἱ συνωμῶται ἠθέτησαν τὸν λόγον των, ἀφήσαντες τὸν ἐνδοξον στρατηγὸν περιπελεγμένον εἰς θέσιν κρίσιμον, εὐκόλως δυνάμεν νὰ νοηθῆ. Ἀπηλισμένος ὁ Πρίμ, ἀπῆλθεν εἰς ἄλλον λιμένα, ἐνθα περυσιάσθη, ἐλπίζων εἰς τὴν πράγματι συμμετοχὴν τοῦ στρατοῦ. Ἀλλ' ἐκεῖ, ὡς καὶ ἀλλαγῷ ἐγκαταλείφθη, ὅπως καὶ ὁ γενναῖος στρατηγὸς Λατὸρῆ, διοικητῆς ὄν μιᾶς τῶν παραθαλασσιῶν πόλεων. Ἐπέστρεψε τότε εἰς Μασσαλίαν, καὶ ἐκεῖθεν μετρηφισμένος, διηυθύνθη πρὸς τὰ σύνορα τῆς Καταλωνίας, ἵνα διέλθῃ διὰ τῆς Γερῶνης μετὰ τῶν συντρόφων του, οἵτινες ὄφειλον, κατὰ τὰς διαταγὰς του, νὰ ἔλθωσι εἰς προὔπαντήσιν του. Ἐσκέθη νὰ ἔχῃ μέρος διεξόδου κατὰ τὰ σύνορα, ἵνα καθ' ἣν περίστασιν, ἐνθνητῶν ὄλων τῶν προμαντεύ-

σεῶν του, αἱ πόλεις, αἰτίτινες τῷ ὑποσχέθησαν, τὸν ἐγκατέλιπον, δυνήθη νὰ διαφύγῃ.

Ἀφίκετο εἰς τὰ σύνορα τὴν πρωίαν τῆς 22, ἡμέραν ὀρισθεῖσαν ὅπως πολλαπλασιασθῶσι αἱ δυνάμεις διὰ τῶν τῆς Αερίδας καὶ Βαρκελόνης, καὶ τεθείς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἐνωθῆ μετὰ τῶν τῆς Ταραγόνης, ἐάν αἱ ὑποσχεθεῖσαι στρατιωτικαὶ δυνάμεις, δὲν ἐξεπλήρουν τὰς υποχρεώσεις των. Ἀλλ' ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι αἱ δυνάμεις, εἰς τὰς ὁποίας ἐρείδετο, δὲν εἶχον εἰσέλθει ἐκ τῆς Γαλλίας, ὅτι αἱ τῆς Βαρκελόνης δὲν ἠδυνήθησαν νὰ διέλθωσι καὶ αἱ τῆς Αερίδας δὲν εἶχον ἐγερεθῆ. Εἰς τοιαύτην σπουδαίαν θέσιν εὐρισκόμενος, ἤρξατο στέλλων ἀπεσταλμένους πανταχοῦθεν, ὅπως ἴδῃ ἂν τινες δυνάμεις δύνανται νὰ πλησιάσωσιν. Ἀλλὰ δι' ὀλεθρίαν τύχην, οὐδὲν τῷ παρησιάζθη εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα λευγῶν. Ἐγκαταλείπων τότε ἑαυτὸν εἰς τὸν τολμηρὸν χαρακτῆρά του, ἐξέτελεσε πράξιν ἔτι τολμηροτέραν· ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ μόνος, ἐφθασε μέχρι τῆς γεφύρας Πυκέρδας, ἣν εὗρε κατεληγμένην ὑπὸ βασιλικῶν φυλάκων καὶ πολιτοφυλάκων. Ἐβεινεν ὥρας τινὰς ἐκεῖ εἰς ἀπόστασιν βολῆς πιστολίου. Ἀνοησία ἀναφελῆς, διότι ὄφειλε ν' ἀποσυρθῆ. Τελευταία ἀπόπειρα ἀπεφασίσθη. Ἐσχηματίσθη σῶμα ἐπ' αὐτῶν τῶν συνόρων. Εὗρον ὄπλα καὶ ἐβελοντάς, ἀλλὰ τὰ μέτρα τῆς ἀντεθνικῆς τάξεως, τὸ πλῆθος τῶν Γαλλικῶν στρατευμάτων, διευθυνομένων πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸν ἠνάγκασαν νὰ μετανοήσῃ, διὰ πάλιν εἰς τὸ ἐξῆς ἀνωφελῆ, μετὰ δεκαήμερους ὑπερβολικὰς προσπαθείας.

Καταδικωμένος ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀστυνομίας, καὶ εἰδοποιηθείς ὅτι ἡ ἀνταρσία εἶχε παραλύσει, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ, καὶ τὴν Γαλλίαν ἀφῆκε τὴν 3 Σεπτεμβρίου.

Αἱ ἐξεγερθεῖσαι δυνάμεις, βλέπουσαι ὅτι ὁ Πρίμ δὲν ἤρχετο, καὶ ὅτι τὰ στρατεύματα δὲν ἐφαίνοντο, καὶ ὅτι οὐδεμία πόλις ἀξία λόγου ἐπανεστῆ, ἤρχισαν νὰ διαλύωνται· λειποταξίαι ἐλάμβανον χώραν καὶ ἀπῆλθον ἀφοῦ ἔμαθον τὴν ἀνακοχήν. Ἀλλ' οἱ ἄνδρες Κοντρεράς, Πιερράρδ, Βαλδρίχ, Λαγυνέρος, ἐξήντησαν τὰ πολεμοφοδιά των πρὸ τοῦ νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἠφανισμένοι ὑπὸ τοῦ κόπον, ὑποφέροντες τὰ τρομερότερα τῶν δεινῶν, τὴν πείναν καὶ βλέποντες τοὺς στρατιώτας των, ἀπερχομένους οικειοθελῶς ἐκ τῆς Ἰσπανίας, ἐφώνουν μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ πολλάκις ἐπαναλάμβανον. Ζήτω ἡ ἐλευθερία! Ζήτω ὁ Πρίμ! Ζήτω ἡ Γαλλία!

Όταν ο στρατηγός Πρίμ, απηλπισμένος άλλ' ούχι και καταβεβλημένος, ήλθεν εις Γενεύην, όπως ζητήση καταφύγιον και αναπαυθῆ μικρόν, εκ τῶν κόπων οὐς επέφερε πλέον τῶν δώδεκα ἡμερῶν ἀϋπνία, πανταχόθεν ἀπηύθυναν κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, συκοφαντίας και ψεύδη· τότε ἀπεφάσισε νὰ γράψῃ τὴν ἀπολογίαν του, οὐχι ὅπως δικαιολογήσῃ ἐαυτὸν, ἀλλ' ἵνα εἰς τοὺς συναδέλφους του ἐξηγήσῃ τὴν πορείαν του κατὰ τὰς ἀτυχεῖς ἐκεῖνας, μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του ἡμέρας· οὕτως ἐληξεν και ἡ ἀπόπειρα αὐτῆ τῆς ἐπαναστάσεως, ὅτε τέλος συνειρηθεῖς μετὰ τοῦ Σεβέρανου, Τοπέτε και λοιπῶν, ἀπεκέρυξαν τὴν Ἰσαβέλλαν.

Ἦδη τὸ ὄνομα τοῦ Πρίμ μέχρι τῆς χθὲς ἀπανταχοῦ ἠκούετο. Δὲν ἦτο πλέον ὁ ἐνδοξος ἐξόριστος. Ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ Πρίμ ἦτο τὸ πᾶν. Ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τῆς βασιλίσσης, ἡ ψυχὴ τῆς Ἰσπανίας ἦτο αὐτός. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ πρίγκηπος Χοετζόλερν εἰς αὐτὸν ὀφείλεται, ὅστις ἐθεωρήθη και ὁ πρωταίτιος τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου. Καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἀμεδαίου, αὐτὸς προεκάλεσεν.

Ἀλλὰ τὴν 28 Δεμβρίου ὁ στρατηγός Πρίμ προσεβλήθη ἐν τινὶ ὁδῷ, δέκα δὲ και ὀκτὼ πυροβολισμοὶ ἐξετοξεύθησαν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ ἐξ ἀγνώστων. Τὴν ἐπιούσαν ὁ στρατηγός ἀπεβίωσεν ἐκ τῶν πληγῶν του. Ἡ Ἰσπανικὴ ὁμῶς κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα τὰς περιουσιαστικὰς τὸν ἄνδρα ἀρετῆς, ἔθαψεν αὐτὸν διὰ μεγαλοπρεποῦς και νεκρικῆς συνάμα τελετῆς, εἰς δὲ τὴν σύζυγόν του, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τῆς Δουκίσσης, ὅστις ἔσεται διαδοχικός, ἐπειδὴ θνήσκων ὁ Πρίμ ἀφῆκε τέκνα, ἓνα υἱὸν και μίαν θυγατέρα.

Ὁ Πρίμ ὑπερηγάπα τὴν σύζυγον και τὰ τέκνα του, τοσαύτην δὲ συμπάθειαν ἐπεδείξατο πρὸς τὴν χήραν αὐτοῦ ἡ πόλις τῆς Μαδρίτης, ὥστε πανταχόθεν συνέρρεον εἰς τὸν οἶκόν της οἱ Πατριῖοι ἀπαντες, και πᾶς τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἄνθρωπος, ὡς και τῆς κατωτέρας ἐσπευδὼν ἐν ἀφήσῃ τὸ ἐπισκεπτήριόν του, ἠγράφῃ τὸ ὄνομά του ἐν τινὶ βιβλίῳ, ὅπερ ἔκειτο ἐπὶ τραπέζης εἰς τὸν πρόδρομον,

Τοιοῦτος ἐν συντόμῳ ὁ βίος τοῦ γενναίου στρατιώτου Πρίμ.

A. I. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

ΕΥΛΑΛΙΑ ΠΟΝΤΟΥ.

ΔΡΑΜΑ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

(συνέχεια ἴδε φύλλ Ζ΄.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

Αΐθουσα

ΣΚΗΝΗ Α΄.

ΡΟΖΑ, ΚΟΡΝΗΑΙΑ
(εἰσερχομένη)

ΡΟΖΑ

Σὰς λέγω ὅτι δὲν δύνασθε νὰ εἰσέλθετε. Ἡ Κυρία ἀπουσιάζει.

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Πῶς; πῆγαινε γρήγορα νὰ με ἀναγγείλῃς.

ΡΟΖΑ

Ἄφοῦ σὰς λέγω ὅτι ἡ Κυρία ἐξῆλθε!

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Ἐξῆλθε!.. και ποῦ ὑπῆγε;

ΡΟΖΑ

Εἰξέρω και ἐγώ;

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Λοιπὸν, ἀνάγγειλέ με...

ΡΟΖΑ

Ἄλλὰ, κυρία...

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Ἐ! ἀκουσε... Νομίζεις τάχα ὅτι θὰ με κάμῃς νὰ περιμένω τουουτοτρόπως;... Ἐγὼ σοῦ λέγω ὅτι ἡ Κυρία εἶναι ἐδῶ· εἶδα φῶς εἰς τὸ δωμάτιόν της...

ΡΟΖΑ

Λοιπὸν και ἐγὼ σὰς λέγω ὅτι ἡ Κυρία μοὶ παρήγγειλε νὰ μὴν ἀφήσω κανένα νὰ εἰσέλθῃ...

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Κανένα... αὐτὸ ἀποβλέπει ὅλον τὸν κόσμον... ἀλλ' ὄχι και ἐμὲ, φιλτάτη...

ΡΟΖΑ

Ἐπειδὴ ὁμῶς μόνον ὑμεῖς ἐπισκέπτεσθε τὴν κυρίαν... ἐνόμισα...

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Χριστὲ και Παναγία μου! πόσον ἀνόητοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ὑπηρέται!

ΡΟΖΑ

Ἄλλὰ, κυρία...

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Δὲν λέγω τοῦτο διὰ σὲ μόνον, ἀλλὰ δι' ὅλους. Ἐννοεῖς ὅτι ὅταν δὲν λάβῃ κανεὶς καλὴν ἀνατροπὴν δὲν γνωρίζει τὸν κόσμον... και διὰ τοῦτο δὲν πταίει... Πρέπει ὁμῶς νὰ σὲ μάθω κάτι. Νὰ ἡξεύρης ὅτι ὅλαι αἱ γυναῖκες ὅταν εἶναι μόναι, παραγγέλλουν εἰς τοὺς ὑπηρέτας νὰ λέγουν ὅτι λείπουν. ἀλλ' αὐτὰ εἶναι κολοκῦθια! Καὶ ἐγὼ... ὁσάκις ὁ κύριος Λαβινιὰν λείπει... προσποιῶμαι...

ΡΟΖΑ

Τί;

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Ἄ! τίποτε... Ἄλλως τε τὸ πρᾶγμα διαφέρει πολὺ μετὰ τῆς κυρίας Τορσῆ και ἐμοῦ... Πῆγαινε νὰ τῆς εἰπῆς ὅτι ἐγὼ τὴν ζητῶ...

ΡΟΖΑ

Ὁὐ δοκιμάσω, κυρία.

ΚΟΡΝΗΑΙΑ

Πῆγαινε και εἰπέ της ὅτι κάμνει ἄσχημα νὰ κἀθηται μόνη της ὡς κοῦκος και νὰ χολοσκάνῃ... Εἰξεύρεις, τὴν παροιμίαν: Λύπη ἐξομολογουμένη ἀμαρτία οὐκ' ἐστι.

ΡΟΖΑ

Ἰπάγω νὰ τὸ εἶπω τῆς κυρίας.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΚΟΡΝΗΑΙΑ
(μόνη)

Ἐχω μίαν περιέργειαν νὰ μάθω τί συμβαίνει!... Διότι τὴν εἶδα ὅπου τὰ ἔχασε ἅμα ὡς ἠκούσε τὸ ὄνομα τοῦ Παύλου Βερμόν!... Ἄ! τὸν ἐγνώρισα ἐγὼ τί διαβολάκι εἶναι... πῶς ὑπέσχετο ὅταν με συνώδευε εἰς τὸν χορὸν... ὅτι και καλὰ θὰ με ἐνυμφεύετο... Δὲν εἶναι ὅτι ζῆλεύω... διότι τώρα πάει ἐκεῖνος ὁ καιρὸς τώρα ἐβάλαμεν τὴν θηλειάν... ἀλλὰ μόλα ταῦτα θέλω νὰ μάθω... Καὶ ἡ κυρία προσποιεῖται τὴν σεμνήν! Συγχώρει με και ὁ Θεὸς συγχωρήσει σε φιλτάτη μου! Αὐτὰ νὰ τὰ πωλῆς εἰς ἄλλους Ἀντωνία μου, και ὄχι εἰς ἐμὲ! ξεύρεις πόσον σὲ πιστεύω!... Ἄλλως τε σωστὰ λέγει ἡ παροιμία και θὰ σὲ τὸ ἀποδείξω, ὅτι κλέφτης τὸν κλέφτη δὲν γελά... Ἄ! ἰδοὺ ἡ Ρόζα...

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΡΟΖΑ, ΚΟΡΝΗΛΙΑ

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Λοιπόν, φιλάτη;...

ΡΟΖΑ

Λοιπόν ή κυρία μολ είπε...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Ημουν βεβαιωτάτη και παραβεβαιωτάτη ότι διά τήν άνοησίαν σου και μόνην έπερίμενα τόσην ώραν...

ΕΟΖΑ

"Οχι... αλλά...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Λοιπόν έρχεται ή ώραία θεά, ή πρέπει να υπάγω εις τό δωμάτιόν της; Έμε με άρέσει καλύτερα εκεί, διότι ήμπορούμεν και τά λέγομεν πλέον ελεύθερα.

ΡΟΖΑ

"Οχι... όχι... ή κυρία είναι κουρασμένη και μολ είπεν ότι έτοιμάζεται...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Νά πλαγιάση;... Έ και τι με τούτο;... Έμένα δέν με πειράζει... από τέτοιαις φιλοκοπιαίς!

ΡΟΖΑ

Δέν είναι αυτό, κυρία...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Τί λοιπόν;

ΡΟΖΑ

"Η κυρία λυπείται πολύ... αλλά δέν ήμπορεί να δεχθῆ κανένα...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Έπιανάλαβέτο πάλιν...

ΡΟΖΑ

"Η κυρία δέν ήμπορεί...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Α! καλά τό ήκουσα!... Δέν ήμπορεί... ε; δέν ήμπορεί!

ΡΟΖΑ

Είναι ασθενής.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Ήσυχάστετε παρακαλώ! και από ποίαν ασθένειαν;

ΡΟΖΑ

"Έχει πονοκέφαλον.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Πονοκέφαλον... πονοκέφαλον... ασθένειαν ύποκρισίας.

ΡΟΖΑ

Σας λέγω ότι...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Ασθένειαν κολοκυθένιν!

ΡΟΖΑ

Κύριε έλέησον! αφού ύποφέρει!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Με άρέσει και τούτο!... Δέν ήμπορεί να με δεχθῆ... θα έχω να τό λέγω και αυτό!... Δέν ήμπορεί... Τί τρόπος πριγκηπέσσης!... Καλά! έγω φεύγω, και είθε να μη βάλω πλέον τό πιδι μου εδώ!... Τήν κυρίαν Τορση... ε! δέν ήμπορεί!... (άκούεται ύπόκωφος κτύπος) Πά! τί είναι αυτό;... (παρτηρούσα από τοσ παραθύρου) "Ο Παύλος Βερμόν!... Δέν θέλει να εύγη ψεύτης!... Καί τίς είξέρει;... Έως... "Α! κάτι θα έδίδα δια να ιδώ αυτό τό πράγμα...

ΡΟΖΑ

Είθε δυσηρεστημένη έναντίον τῆς κυρίας;

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Δυσηρεστημένη, έγώ;... "Οχι... φιλάτη μου... Τήν λυπούμαι... τήν κλαίω... (παρτηρούσα από τοσ παραθύρου). Ίδού ανάβαινει από τήν κλίμακα τοσ μεγάλου διυδρόμου... "Α! μά τήν αλήθειαν, τό πράγμα είναι νοστιμότατον!... Έγείρινε, φιλάτη... δέν έπιθυμώ να ένοχλήσω κανένα...]

ΡΟΖΑ

"Αλλά, κυρία...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Προσκυνήματα πολλά εις τόν κύριον Τορση όταν έπιστρέψη. Τόν καυμένον τόν καλόν άνθρωπον!...

ΡΟΖΑ

Τί έννοείτε;...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ
(έξερχομένη)

"Α! με φέρεται ως να ήμουν ή πλέον πρόστυχος!... Έγείρινε και είπέ της ότι όταν μου κάμνουν τέτοια πράγματα, είμαι ωςάν τόν άγιον Θωμάν. οδόντα άντι οφθαλμού και οφθαλμόν άντι μάτης... (άνοίγει τήν θύραν και αντιμετωπίζεται μετά τοσ Παύλου Βερμόν) Σωστά... ιδόν αυτός.

ΠΑΥΛΟΣ

Κορνηλία!...

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Ολη' κι' ελη. "Ηλθεσ λοιπόν να ιδῆς τήν ώραίαν άγνωστον;

ΠΑΥΛΟΣ

Στ!

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Έννοώ, έννοώ! Έγείρινε, Παύλε.

ΠΑΥΛΟΣ

Μετ' ελίγον θα ιδωθώμεν και θα τά είπωμεν.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ

"Άφες με δά! δέν αγαπώ τ' ανακατόματα... (κατ' ιδίαν) "Ε! κυρία Τορση, αν δεχθῆς αυτήν τήν έπίσκεψιν θα σε κάμω να χορεύης άράτικα!... Έγείρινε, Παύλε... καλά ξεμπερδέματα, ώραία μου κυρία! (έξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΠΑΥΛΟΣ, ΡΟΖΑ

ΠΑΥΛΟΣ

"Εδώ κατοικεί ο κύριος Τορση;

ΡΟΖΑ

Έξῆλθε, κύριε.

ΠΑΥΛΟΣ

Τό γνωρίζω' άλλ' ή κυρία Τορση;

ΡΟΖΑ

"Η κυρία...]

ΠΑΥΛΟΣ

(διακόπτων αὐτήν)

Δὲν δέχεται, τὸ γνωρίζω νὰ τοῦτο· πλὴν εἶπε αὐτῇ ὅτι ἔρχομαι ἀπὸ Ζουβιζῆ καὶ ἐκ μέρους τοῦ συζύγου της...

ΡΟΖΑ

Τὸ ὄνομά σας, κύριε, ὅπως τὸ εἶπω εἰς τὴν κυρίαν.

ΠΑΥΛΟΣ

Εἶναι περιττόν· ἡ κυρία σου δὲν μὲ γνωρίζει. Εἶπε αὐτῇ μόνον ὅτι πρέπει νὰ τῇ ὁμιλήσω ἀμέσως.

ΡΟΖΑ

Μάλιστα, κύριε (ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΠΑΥΛΟΣ

(μόνος)

Τὸ τέχνασμα θὰ ἐπιτύχη... ἔρχομαι ἀπὸ Ζουβιζῆ. Ἡ λέξις αὕτη ἀρκεῖ ὅπως γίνω δεκτός. Ἐπέσπευσα ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ θὰ παρήρθετο πολὺς καιρὸς ἕως οὗ ἐπιτύχω τοιαύτην κατάλληλον περίστασιν... ἔπειτα, δὲν εἰξεύρω πῶς τοῦτο, ἀλλ' οὐδέποτε κατελήφθην ὑπὸ τσαύτης περιρραγίας... Γυνὴ μυστηριώδης, καλλονῆς ἐξαισίας, ἧς οὐδεὶς γινώσκει τὸ ὄνομα καὶ ἧτις θορυβεῖται ἀκούουσα προφερόμενον τὸ ἰδικόν μου!... Γυνὴ εὐειδῆς ἧτις μὲ γνωρίζει καὶ ἧτις εἶναι αἰνίγμα δι' ὅλον τὸν κόσμον! Αὐτὸ εἶναι λαμπρόν... αὐτὸ εἶναι... "Α!" θὰ ἦναι νόστιμον ἂν ἀντικρυσθῶ μὲ καμμίαν ἀρχαίαν καὶ λησμονηθεῖσαν γνωριμίαν... Ἄλλ' ἰδοὺ ἔρχεται... (Ἡ Ρόζα εἰσέρχεται πρῶτη) Μὲ τὴν ὑπερέτριαν της... ὦ! ὄχι δὲ τοιοῦτο τρόπον, θεῖά μου! (Ἡ Εὐλαλία ἐμφανίζεται).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

ΠΑΥΛΟΣ, ΕΥΛΑΛΙΑ, ΡΟΖΑ ἐπὶ μικρὸν

ΕΥΛΑΛΙΑ

(χωροῦσα ἐν σπουδῇ πρὸς τὸν Παῦλον)

Ἐρχεσθε ἐκ μέρους τοῦ Ἐμμανουήλ, Κύριε; Μήπως τῷ συνέβη ἀπευκατῶν τι;

ΠΑΥΛΟΣ

Κυρία! (κατ' ἰδίαν) δὲν τὴν γνωρίζω.

ΕΥΛΑΛΙΑ

(ζωηρῶς)

Δὲν ἀποκρίνεσθε, Κύριε· μήπως θὰ μοι ἀναγγείλητε δυστυχιὰς τι;

ΠΑΥΛΟΣ

Ὅχι, κυρία, καθητυχάσατε... ἀλλ' εἰς ὑμᾶς μόνην ὀφείλω νὰ εἶπω τὸ ὁδηγήσάν με ἐνταῦθα αἴτιον...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Εἰς ἐμὲ μόνην, Κύριε; (πρὸς τὴν Ρόζαν) Ρόζα, ἄφες μας μόνους.

(Ἡ Ρόζα ἐξέρχεται)

ΠΑΥΛΟΣ

(κατ' ἰδίαν)

Καὶ αὕτη φαίνεται ὅτι δὲν μὲ γνωρίζει... Ὅπωςδήποτε εἶναι εὐειδῆς, νοστιμοτάτη! καὶ ἀφοῦ ἄπαξ ἦλθα, πρέπει νὰ ὠφεληθῶ τῆς περιστάσεως, εἴτε καθ' ἓνα τρόπον εἴτε κατ' ἄλλον

ΕΥΛΑΛΙΑ

Λοιπὸν, Κύριε, ἰδοὺ ἡμεῖς μόνοι.

ΠΑΥΛΟΣ

(προσποιούμενος δισταγμὸν)

Ναί, Κυρία... ἀλλά... (κατ' ἰδίαν) Λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦ Γαζερῶτου τὴν ἐθορύβησε σήμερον;...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄλλὰ μήπως δὲν τολμάτε νὰ ὁμιλήσητε, Κύριε; "Α! εἶπατέ μου γρήγορα ἐάν συνέβη τί εἰς τὸν Ἐμμανουήλ!

ΠΑΥΛΟΣ

"Ὡ τίποτε σπουδαῖον, σὰς διαβεβαίω, Κυρία.

ΕΥΛΑΛΙΑ

"Ὁ δισταγμὸς σας μὲ ἐφόβισε.

ΠΑΥΛΟΣ

Οὐδὲν συνέβη... ἀλλ' ἔμαθα παρὰ τοῦ κυρίου Γαζερῶτου...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(μετὰ τρόμου)

Τοῦ κυρίου Γαζερῶτου!

ΠΑΥΛΟΣ

(κατ' ἰδίαν)

Τὸ ὄνομα ἔκαμε τὴν ἐνεργειάν του...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(συνερχομένη)

Παρὰ τοῦ κυρίου Γαζερῶτου ὅστις εὐρίσκεται μετὰ τοῦ Ἐμμανουήλ, εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου Δὲ Σανζιρών...

ΠΑΥΛΟΣ

Ναί, Κυρία, καὶ ὅστις μὲ στέλλει, ἐμὲ, τὸν Παῦλον Βερμόν...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(μετὰ φρίκης)

"Ὁ Παῦλος Βερμόν!...

ΠΑΥΛΟΣ

(κατ' ἰδίαν)

Διάβολε! καὶ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα προξενεῖ ἔτι περισσοτέραν ἐντύπωσιν...

ΕΥΛΑΛΙΑ

"Ἦμεῖς! εἴθε ὁ Παῦλος Βερμόν!

ΠΑΥΛΟΣ

"Εγὼ... (κατ' ἰδίαν). Παράδοξον! δὲν δύναμαι ποσῶς νὰ τὴν ἐνθυμηθῶ...

ΕΥΛΑΛΙΑ

"Ὁ Παῦλος Βερμόν!

ΠΑΥΛΟΣ

Λοιπὸν, μὲ γνωρίζετε, Κυρία;...

ΕΥΛΑΛΙΑ

"Ἐάν σὰς γνωρίζω!... ὑμᾶς!... ὑμᾶς, ὑμᾶς!...

ΠΑΥΛΟΣ

Μὲ γνωρίζετε;...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(κατ' ἰδίαν)

Μ' ἐρωτᾷ ἐάν τὸν γνωρίζω... τὸν ἄτιμον!...

ΠΑΥΛΟΣ

"Εγὼ ὅμως, δὲν σὰς γνωρίζω, Κυρία...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Δὲν μὲ γνωρίζετε, λέγετε;... διότι, πραγματικῶς, δὲν εἴθε ὑμεῖς!... εἶναι ἀληθές!... δὲν μὲ γνωρίζετε... διότι πραγματικῶς, δὲν εἴθε ἐκεῖ ὑμεῖς!... εἶναι ἀληθές!... δὲν μὲ γνωρίζετε... λοιπὸν τί ἦλθατε νὰ κάμητε ἐνταῦθα;

ΠΑΥΛΟΣ

(μετ' εἰρωνίας)

"Ἦλθον, διότι ἤμην περιεργὸς νὰ σὰς ἴδω... :

ΕΥΛΑΛΙΑ

(κατ' ἰδίαν)

Μήπως ἔχει καμμίαν ὑπόνοιαν,

ΠΑΥΛΟΣ

(ειρωνικῶς)

Και διότι, ἤδη ὅτε σὰς εἶδον, εἶμαι περιεργος νὰ σὰς γνωρίσω!...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Οὐδέποτε! ὦ! ὄχι! οὐδέποτε θὰ μὲ γνωρίσετε, Κύριε! καὶ σὰς διατάσσω νὰ ἐξελοθῆτε ἀμέσως τοῦ οἴκου μου!

ΠΑΥΛΟΣ

(ειρωνικῶς πάντοτε)

᾽ὦ! ὅσον δι' αὐτὸ, ὄχι Κυρία!... ὄχι!... πρὶν ἢ μάθω τουλάχιστον ποῖα εἴσθε!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Κύριε Παῦλε Βερμόν!

ΠΑΥΛΟΣ

Ἔ! Κυρία!... γνωρίζω τὸ ὄνομά μου... τὸ ὄνομά μου ὅπερ ἐθορύβησεν ὑμᾶς τὴν πρῶτην ταύτην καὶ σὰς κατερόβισε πρὸ ὀλίγου... Ἄλλὰ τὸ ἰδικόν σας δὲν γνωρίζω, τὸ ἰδικόν σας ὤρκισθην νὰ μάθω... καὶ θὰ τὸ μάθω!...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Τὸ ὄνομά μου;

ΠΑΥΛΟΣ

Ναί, τὸ ὄνομά σας, ὅπερ, βεβαίως, θὰ διεγείρῃ γλυκεράς ἐν ἐμοὶ ἀναμνήσεις!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄθλιε! διότι τάχα εἶμαι γυνή...;

ΠΑΥΛΟΣ

Γυνή θελητικωτάτη!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄνανδρε!... διότι εἶμαι μόνη εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην...

ΠΑΥΛΟΣ

(διακόπτων αὐτήν)

᾽ὦ! ὅσον δι' αὐτὸ, Κυρία, ἄς ἔθλῃ καὶ ὁ Ἐμμανουὴλ σας!

ΕΥΛΑΛΙΑ

᾽Ὁ Ἐμμανουὴλ!...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἄς ζητήσῃ ὁ Τορσῆ σας αὐτὸς νὰ μοι κρύψῃ τὸ ὄνομά σας καὶ θὰ τὸν ἐρωτήσω εἰς τρόπον ὥστε θὰ τὸν πειθαναγκάσω νὰ μοι ἀποκριθῇ!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Τὸν Ἐμμανουὴλ!... Καὶ θὰ ἐτολμᾷτε ποτε!... Καὶ τί κοινὸν ἔχει ὁ Ἐμμανουὴλ, Κύριε, μὲ ἄνθρωπον οἷος ὑμεῖς;...

ΠΑΥΛΟΣ

Μὲ ἄνθρωπον οἷος ἐγώ;... Ἄλλ' ἐὰν τῶντι γνωρίζετε τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, θὰ γινώσκητε ἐπίσης ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἰκανὸς νὰ...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(διακόπτουσα αὐτόν)

Ἰκανὸς νὰ πράξῃ τὰ πάντα, τὸ γνωρίζω... νὰ πράξῃ καὶ ἔγκλημα ἀκόμη...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐγκλημα!... Ἄ! καλῶς εἶπτε, εἴθε γυνή!... ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ὕβρις, καὶ εἰς πρέπει νὰ μοι δώσῃ λόγον ἐνταῦθα!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Νὰ σὰς δώσῃ λόγον;

ΠΑΥΛΟΣ

Ναί, Κυρία...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Καὶ τί; ἄρα;...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐκείνος ὅστις εἶναι ὑπεύθυνος ὄλων τῶν λόγων καὶ τῶν πράξεών σας, ὁ κύριος Τορσῆ.

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἐκείνος;... ὦ! ποτέ!

ΠΑΥΛΟΣ

Τότε λοιπὸν θὰ μὲ ικανοποιήσητε, ὑμεῖς, Κυρία!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἐστω λοιπὸν!... ἐγὼ θέλω σὰς ικανοποιήσει!...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἵμεῖς;

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἐγώ!... ἢ Εὐλαλία Ποντουᾶ!...

ΠΑΥΛΟΣ

(ἐντρομός)

Ἡ Εὐλαλία Ποντουᾶ!...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄ! εἴθε εὐχαριστημένος, δὲν εἶναι ἀληθές;... Ἡδὴ γνωρίζετε τὸ ὄνομα ὅπερ ἐζητεῖτε;...

ΠΑΥΛΟΣ

(ἐπαναλαμβάνων μετ' ἐκπλήξεως)

Ἡ Εὐλαλία Ποντουᾶ!...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Καὶ δύνασθε νὰ τὸ εἴπητε καὶ εἰς τὸν Τορσῆ.

ΠΑΥΛΟΣ

᾽ὦ! ὄχι! ὄχι, Κυρία

ΕΥΛΑΛΙΑ

Δύνασθε νὰ τὸ εἴπητε εἰς ὄλον τὸν κόσμον.

ΠΑΥΛΟΣ

Ποτέ!... ποτέ!... Κυρία...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄ! ἄνανδρε καὶ ἄτιμε!... Δὲν θὰ τὸ εἴπηρς, τὸ εἰσεύρω... διότι θὰ ὑπερασπίσω ἐμυτὴν, ἴσως!... καὶ τότε θὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν!

ΠΑΥΛΟΣ

(ἀπειλῶν αὐτὴν μετ' ἐκπλήξεως)

Τὴν ἀλήθειαν;

ΕΥΛΑΛΙΑ

᾽Ὀλην τὴν ἀλήθειαν... Τὴν γνωρίζω!

ΠΑΥΛΟΣ

Ἄ! ὁ Ποντουᾶ μὲ προέδωκε!...

ΕΥΛΑΛΙΑ

(ἐπιτακτικῶς)

Κύριε Βερμόν! μὴ προφέρητε πλέον τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου, σὰς τὸ ἀπαγορεύω!

ΠΑΥΛΟΣ

Μοὶ τὸ ἀπαγορεύετε... ὑμεῖς;...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ναί, ἐγώ... ἐγώ, ἥτις οὐδὲν εἶμαι πλέον εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, σὰς τὸ ἀπαγορεύω!...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἄλλ' ἄφρον, λησμονεῖς ὅτι διάκεισαι ὑπὸ τὸ βῆρος κατηγορίας ἐπὶ φόνο;...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Λησμονεῖς ὅμως καὶ σὺ ὅτι δύναμαι νὰ λαλήσω;...

ΠΑΥΛΟΣ

Ἀλήσον! Ἄγνοεῖς ὅμως ὅτι μὴ ὑπάρχοντος πλέον τοῦ πατρὸς σου ὅπως κατηγορήσῃ ἑαυτὸν καὶ σὲ ὑπερασπίσῃ...

ΕΥΛΑΛΙΑ

Τί έννοεῖ;

ΠΑΥΛΟΣ

“Οτι ἀφοῦ δὲν ἠδυνήθη ν’ ἀνθέξῃ, κατατρυ-
χόμενος ὑπὸ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος ὅτι ὤ-
θησε τὴν θυγατέρα του εἰς αὐτοχειρίαν . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄπέθανε! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Ἄπέθανε! . . . ἀπέθανε πρὸ ἕξ μηνῶν! . . .
Καὶ τὸ ἀγνοεῖτε, Κυρία; . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄπέθανε! . . . δυστυχή πάτερ! . . . ἦτο ἀ-
γαθὸς ἐκεῖνος! καὶ μόνον αἱ καταχθόνιαι προτρο-
παὶ σου τὸν ὠθησαν ὅπως διαπράξῃ κακούρ-
γημα! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Κυρία!

ΕΥΛΑΛΙΑ
(ισχυρῶς)

Ναὶ σὺ, σὺ, ἄθλιε, ἀφοῦ τὸν ὠθησας εἰς τὸ ἐγ-
κλημα, τὸν ἐδολοφόνησας ἴσως ὅπως ἐξασφα-
λισθῆς περὶ τῆς σιωπῆς του!

ΠΑΥΛΟΣ

Εὐλαλία!

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄλλ’ ἠπατήθης εἰς τὰ μυσὰρὰ σχέδιά σου! . . .
διότι, ἂν ὁ πατήρ μου ἀπέθανε . . . ἐγὼ εἶμαι
ἐδῶ . . . ὅπως τὸν ἐκδικήσω! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Νὰ τὸν ἐκδικήσης! . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ἄ! δυστυχία εἰς σέ! διότι θὰ σέ προδώσω
ἐνώπιον τῶν δικαστῶν.

ΠΑΥΛΟΣ

Οἷτινες σέ μόνην θὰ καταδικάσωσιν, Εὐλαλία.
Πῶς θὰ ὑπερασπισθῆς; καθ’ ἡμῶν μόνην τὴν
μαρτυρίαν σου ἔχεις, ἐνῶ καλῶς γινώσκεις ὅτι
ὅλαι αἱ ἀποδείξεις σέ ἐπιβαρύνουσι.

ΕΥΛΑΛΙΑ

Δυστυχῆς ἐγὼ! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐγὼ λοιπὸν δύναιμαι μᾶλλον νὰ σέ ἀπειλήσω
ὅτι θὰ λαλήσω· ἐγὼ δύναιμαι νὰ σέ καταστρέψω
καὶ νὰ σέ δυσφημίσω! . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Νὰ μὲ δυσφημίσῃς, σὺ! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐγὼ ὅστις καί εἰς τὴν λαίμηπτόμον δύναιμαι νὰ
σέ ἀναβιδάσω . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Ὁ θάνατος αὐτὸς εἶναι προτιμώτερος τῆς φρι-
κῆς τοῦ νὰ σέ ἀκροῶμαι.

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐγὼ σοὶ ἀπαγορεύω νὰ λαλήσης, ἐγὼ ὅστις
διὰ μιᾶς μόνης λέξεως δύναιμαι νὰ μετατρέψω εἰς
μῖσος καὶ βδελυγμίαν τὸν πρὸς σέ ἔρωτα τοῦ
Ἐμμανουήλ . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Τὸν ἔρωτα τοῦ Ἐμμανουήλ! . . . Ἄ! σιω-
πα, σιωπα! . . . δὲν θὰ εἴπῃς τίποτε, δὲν εἶναι
ἀληθές; . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Λοιπὸν! ἀντὶ νὰ ἀπειλῶμεν ἀλλήλους, ἀντὶ
νὰ ζητῶμεν νὰ κατηγορῶμεν ὁ εἰς τὸν ἕτερον,
θέλεις νὰ θεωρήσωμεν τὴν συνέντευξίν μας ταύ-
την ὡς μὴ λαβοῦσάν ποτε χώραν; . . . Θέλεις
νὰ ἀγνοῶ ὅτι ὑπάρχεις, ἀφ’ ἑτέρου δὲ σὺ νὰ λάβῃς
ὑπ’ ὄψιν ὅτι οὐδέποτε μὲ εἶδες; . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

Καὶ τίς μοι ἐγγυᾶται περὶ τῆς σιωπῆς σου; . .

ΠΑΥΛΟΣ

Τὸ συμφέρον μου αὐτὸ, Κυρία! γινώσκω μὲν
καλῶς ὅτι οὐδεμία κατηγορία δύναται νὰ μὲ ἐκ-
φοβίσῃ, ὅπως ἴσως ὅμως, ὀφείλω νὰ ἀποφύγω
πᾶν σκάνδαλον ὅπερ θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἀφετη-
ρία εἰς τοὺς φθονεροὺς ὅπως μὲ συκοφαντήσωσι . . .

ΕΥΛΑΛΙΑ

(περιφρονητικῶς)

Νὰ τὸν συκοφαντήσωσι! . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Οὕτω λοιπὸν, θὰ σιωπήσης . . . θὰ σιωπήσω-
μεν ἀμφοτέροι.

ΕΥΛΑΛΙΑ

Λοιπὸν! ἔστω, κύριε . . . Ἄλλ’ ἐξέλθετε, ἐξέλ-
θετε χωρὶς νὰ προσθέσητε οὐδὲ λέξιν πλέον . . .

ΠΑΥΛΟΣ

Ἐστὲ συνετή! . . . καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι ἀ-
γρυπνῶ ἐφ’ ὑμῶν.

(Ἡ Ρόζα ἐμφανίζεται)

ΕΥΛΑΛΙΑ

(πρὸς τὴν Ρόζαν)

Πρόπεμφον τὸν Κύριον.

ΠΑΥΛΟΣ

(ἀποχαιρετῶν αὐτήν)

Θὰ ἐπανέλθω μετ’ οὗ πολὺ, Κυρία, καὶ

δυνάμεθα νὰ συνομιλήσωμεν καὶ αὖθις περὶ τῆς
αὐτῆς ὑποθέσεως ἣτις ἔχει βεβαίως μεγίστην ἐ-
πιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ κυρίου Τορσῆ
(ὑποκλίνεται καὶ ἐξέρχεται μετὰ τῆς Ρόζας.)

(Ἐκολουθεῖ)

Ἡ ΚΑΛΟΓΡΑΙΑ ΤΟΥ ΣΑΙΝ-ΡΟΖΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ).

(συνέχεια ἴδε φυλλίδ. ΣΤ’.)

Τὴν ἐπιούσαν, ἅμα τῆς ἡμέρας ἀνατειλάσης,
ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθεν ἀσφορητὴ εἰς τὸ περίπτερον.

Ἡ μοναχὴ ἐκάθητο παρὰ τὸ προσκεφάλαιον
τοῦ ἀσθενοῦς, τὰ μὲν νῶτα ἔχουσα ἐστραμμένα
πρὸς τὴν θύραν τὸ δὲ πρόσωπον πρὸς τὸ παρά-
θυρον, κατὰ τὴν παράκλησιν τοῦ κυρίου Δὲ Μαι-
ζονέβ, ἣν εἶχεν ἐκλάβει ὡς ἰατρικὴν συνταγὴν
καὶ ἐκτελεῖσσι κατὰ γράμμα.

Ὁ ἰατρὸς ἠὐχαρίστησεν αὐτὴν ἐνδομύχως.

Ὁ Λουκιανὸς ἐκοιμάτο.

Ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ ἠρώτησε περὶ τῶν
κατὰ τὴν νύκτα συμβάντων.

Ἡ καλογραῖα τοῦ Σαιν-Ροζῶ τῷ διηγῆθη
τὰς μυρίας ἀσυναρτήτους φράσεις, ἃς ὁ νεανίας
εἶχεν ἀπαγγεῖλει, φράσεις μεταξύ τῶν ὁποίων
ἐπανελαμβάνοντο πάντοτε αἱ λέξεις: «Σὲ ἀγα-
πῶ, Σωσάννα.»

Ἡ μοναχὴ δὲ προσέφερε τὰς λέξεις: «Σὲ ἀ-
γαπῶ Σωσάννα» φρίσσουσα καὶ συγκεινημένη.

Ὁ ἰατρὸς προσεποίηθη ὅτι δὲν παρετήρησε
τὴν συγκίνησιν ἐκείνην, ἣν εἶχε διακρίνει μόλα
ταῦτα, ἀδυνατῶν νὰ ἐξηγήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὸ αἴ-
τιον.

— Αὐταὶ εἰσὶ λέξεις, μῆτέρ μου, τῆ εἶπε,
τὰς ὁποίας ἀκαταπαύστως θὰ τὸν ἀκούετε
ἐπαναλαμβάνοντα. Ὁ υἱός μου εἶδε θνήσκουσαν
ννάνιδά τινα, Σωσάνναν καλουμένην, ἣν ἐμελλε
νὰ νυμφευθῆ· ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀπώλεσε
σχεδὸν τὸ λογικόν, τὸ δὲ ὄνομα τῆς μνηστῆς
του παρίσταται ἀδιαλείπτως εἰς τὸν νοῦν του.
Οὐδὲν ἕτερον συνέβη;

— Οὐδὲν σπουδαῖον, ἀπεκρίθη ἡ μοναχὴ
μόνον ὅτε κατὰ πρῶτον τῷ ἀπέτεινα τὸν λό-
γον, ἡμιγέρθη τῆς κλίνης του ἀνακράζων:
«Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς! ἡ φωνὴ τῆς Σωσάννης!»

— Καὶ τότε; . . . εἶπεν ὁ πατήρ καταστέλ-
λων τὴν χαρὰν του.

— Τότε ἐστράφη πρὸς με καὶ με προσέβλεψεν ἀτενῶς.

— Καὶ ἔπειτα ; . . . ἠρώτησεν ἀσθμαίνων ὁ ἰατρός.

— Ἐπειτα, ἐξηκολούθησεν ἡ μοναχὴ, ἐπανεπέσει ὀλολύζων καὶ λέγων : « Δὲν εἶναι ἡ Σωσάννα ! ἐκείνη ἀπέθανεν ! ἀπέθανε ! »

— Δὲν σὰς εἶδε λοιπὸν, μητέρα μου ; ὑπέλαβεν ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ μετ' ἀπελπιστικῆς φωνῆς, καθόσον, ἐάν ὁ νεανίας δὲν ἐξελάμβανε τὴν μοναχὴν ἀντὶ τῆς Σωσάννης, καθίστατο πρόδηλον ὅτι ἡ παραφροσύνη του ἦτο ἀνιάτος.

— Δὲν ἠδύνατο νὰ με ἴδῃ, ἀπάντησεν ἡ καλογραῖα τοῦ Σαῖν Ροζῶ, διότι εἶχον κρύψει τὸ φῶς ὅπισθεν τῆς κλίνης ὅπως μὴ ἐνοχλῶνται οἱ ὀφθαλμοὶ του.

Ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἀνέπνευσε.

Ἐπὶ τὸν Λουκιανὸς εἶχεν ἤδη ἀναγνωρίσει τὴν φωνὴν, ἐπομένως τὸ τῆς θεραπείας σχέδιον εἶχεν ἐν μέρει ἐπιτύχει. Ὑπελείπετο ἤδη νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ τότε, ὁ ἰατρός ἐγγυάτο πεποιθότως περὶ τῆς ἐντελοῦς ἰάσεως.

Ἐπὶ τὸν ἀσθενῆ ἀνεκινήθη ἐπὶ τῆς κλίνης του, ὁ δὲ πατήρ του ἀπεσώθη κατεσπευσμένως εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ παραθύρου, παραγγείλας προηγουμένως χαμηλῆ τῆ φωνῆ εἰς τὴν μοναχὴν νὰ στρέψῃ τὰ ὄμματα πρὸς τὸν Λουκιανὸν καὶ νὰ μὴ κινήθῃ ὅτι, δήποτε καὶ ἂν ἤθελε συμβῆ.

Ἐπὶ τὸν νεανίας ἀνεστράφη τρίς καὶ τετράκις ἐπὶ τῆς κλίνης του, περιφέρων πανταχόσε τὸ βλέμμα ἀδιακρίτως καὶ ὡς μὴ ἔχων τὴν συναίσθησιν τῶν τὴν ὄρασίν του προσβαλλόντων ἀντικειμένων.

Ἐπὶ τὸν ἄφνης οἱ πεπλανημένοι ὀφθαλμοὶ του ἀπῆντησαν τὸ γλυκὺ πρόσωπον τῆς μοναχῆς, ἥτις ἐναρμονίως διαυγάζουσα ὑπὸ τὸν λευκὸν κεκρῦφαλον καὶ τὸ ἐπιθωράκιον καὶ ὑποσκιαζομένη ὑπὸ τοῦ μακροῦ καὶ μέλανος πέπλου τοῦ μέχρι τῆς ὀσφύος αὐτῆς κατερχομένου, ἐφάνετο ὡσεὶ Παναγία ἰχνογραφηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀλβείν καὶ παρὰ τοῦ Μουρίλλου χρωματισθεῖσα.

Ἐπὶ τὸν νεανίας ἀτενίσας αὐτὴν ἔβαλεν ἰσχυρὰν κραυγὴν ἥτις προὔξενεσε ῥίγος εἰς τε τὸν πατέρα καὶ τὴν μοναχὴν συγχρόνως, καίτοι ἐκ διαφοροῦ ὅπως συγκινήσεως προερχόμενον.

Δὲν ἦτο τὴν φωνὴν ταύτην κραυγὴ παράφρονος, κραυγὴ ἀσυνάρτητος, ἀόριστος, ἀνευ ἐκφράσεως ! Ὅχι ! ἦτο κραυγὴ ἀνθρωπίνη, κραυγὴ τῆς καρδίας ! Ἡ ψυχὴ ὀλόκληρος ἐξέχεετο ἐν τῇ κραυγῇ ἐκείνῃ ! Ἦτο ὁ ὕμνος τῆς εὐχαρι-

στίας τοῦ πνεύματος τοῦ σκότους τοῦ ἀνακτῶντος τὸ φῶς.

Ἐπὶ τὸν κύριος Δὲ Μαιζονέβ ἔμεινεν, οὕτως εἰπεῖν, μετέωρος ἀπὸ τῆς κραυγῆς ἐκείνης, μετὰ τὸ μέτωπον περιρρυτόν, μετὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπλανεῖς, μετὰ ἀνοικτὸν τὸ στόμα, στάσιν ἔχων καταδίκου ὅστις μέλλει ν' ἀκούσῃ προφερομένην τὴν χάριν του ἢ τὴν θανατικὴν του καταδίκην.

Μετὰ τὴν κραυγὴν ἐκείνην τῆς ἀναστάσεως, ὁ Λουκιανὸς ἠμυγέρθη.

Ἐπὶ τὴν μοναχὴ ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ὅπως τὸν ἐμποδίσει νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ὁ ἰατρός ἐκτείνας τὸν βραχίονα καὶ συσπασας τὴν ὄφου, ἐνευσεν αὐτῇ διὰ τοῦ βλέμματός καὶ τῆς κεφαλῆς νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν τῆς.

Ἐπὶ τὴν μοναχὴ ἐστρεψε ταχέως τοὺς ὀφθαλμούς τῆς πρὸς τὸ παράθυρον.

Ἐπὶ τὸν ἔραστή τῆς Σωσάννης ἐστήριξε τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου του καὶ περιπαθῶς ἀνατενίσας τὴν καλογραῖαν τοῦ Σαῖν Ροζῶ.

— Εἶσαι σὺ, εἶπε μετὰ φωνῆς, τοσοῦτον γλυκεῖας ὡστε ἡ μοναχὴ ἐρρίγησεν εἰσαί σὺ, Σωσάννα ! Ὅποιον φρικῶδες ὄνειρον με κατεῖχεν ὅλην τὴν νύκτα ! Εἶδον ὅτι ἀπέθανες καὶ ὅτι ἐγὼ ἔζων ! ἔνοιε, ὅτι ἔζων ; Ὁ πατήρ μου με ἐθεράπευεν ἀγνοῶ ἀπὸ τίνος νόσου ! Ἡ μήτηρ μου ἦτο ἐκεῖ καὶ ἡ Λουκία ὡσαύτως ! Ὅλοι οἱ ἀγαπῶντές με με περιστοιχίζον ! Διατί καὶ σὺ δὲν ἦτο ἐκεῖ ; καὶ διατί ἤμην ἀσθενῆς ; Ἄ ! εἰς ἐξούρω, εἶναι ἡ συνέχαια τοῦ ὄνειρου μου ! Σὲ ἐνόμιζον νεκράν ἤθελον καὶ ἐγὼ νὰ ἀποθάνω ! Γνωρίζεις ὅτι τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ καταστήσῃ τινὰ παράφρονα ; Ἀλλὰ τώρα πλέον δὲν θὰ με ἐγκαταλείψῃς, δὲν εἶναι ἀληθές ; Ἀλλὰ διατί δὲν με βλέπεις ; Ἀτενίσόν με, Σωσάννα !

Ἐπὶ τὴν μοναχὴ, πιστὴ εἰς τὴν δοθεῖσαν αὐτῇ διαταγὴν, δὲν ἐκινήθη ἀκούσασα ὅμως τὸν νεανίαν ἐπαναλαμβάνοντα μετ' ἰκετικῆς φωνῆς τὸ ὄνομα : « Σωσάννα ! Σωσάννα ! » ἤτασε διὰ τοῦ βλέμματός τὸν ἰατρὸν.

Ἐπὶ τὸν κύριος Δὲ Μαιζονέβ, ὃν ἐπινυγον δάκρυα χαρᾶς, ἐποιήσατο αὐτῇ νεύμα διὰ τῆς κεφαλῆς, δηλοῦν ὅτι τῇ ἐπέτρεπε νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἐπὶ τὴν καλογραῖα τοῦ Σαῖν Ροζῶ, εἶπε διότι ἡ σικνὴ ἐκείνη συνεχίνει αὐτὴν βαθέως, εἶπε διότι τὰ δάκρυα εἰσὶ συμπαθητικὰ, ἐστράφη ὅπως τεθορυβημένη πρὸς τὸν ἀσθενῆ, οὕτως δὲ ἄμα ἀτενίσας τὸ διαυγὲς καὶ γλυκὺ αὐτῆς πρόσωπον, ἀνέκραξε μετ' ἔρωτος ἐκφρασιν :

— Πόσον εἶσαι ὠραία !

Ἐπὶ τὸ πρόσωπον τῆς μοναχῆς ἐγένετο πορφύρου, στραφείσα δὲ ζωηρῶς πρὸς τὸν ἰατρὸν, ἐρρίψεν αὐτῷ βλέμμα μεστόν ἐπιπλήξεως, ἂν οὐχὶ ὀργῆς.

Ἐπὶ τὴν ἤρχιζεν ἐννοῦσα διὰ τίνος μέσου ἐσκόπει ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ νὰ θεραπεύσῃ τὸν υἱὸν του. Ἀλλὰ βλέπουσα τοὺς ἰκετευτικούς καὶ ὑπὸ δακρύων πνιγομένους ὀφθαλμούς τοῦ ἰατροῦ, ὅστις προσέκλινεν ἡπίως καὶ τὰς χεῖρας συννηνωμένας ἔχων ἐφάνετο ὡσεὶ ἐξαιτούμενος συγγνώμην καὶ ἔλεος, ἡ μοναχὴ ἐπανεστρεψε βραδέως τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν Λουκιανὸν, χωρὶς ὅμως νὰ τὸν ἀτενίσῃ, καθόσον τὰ φλογερὰ τοῦ νεανίου βλέμματα προσηλούμενα ἐπ' αὐτῆς, τὴν ἐπλήρουν ταρχῆς καὶ τρόμου.

Ἐπὶ τὸν Λουκιανὸς, ἄμα ὡς εἶδε τοὺς ὠραίους γλαυκοὺς ὀφθαλμούς τῆς, καὶ τὸ μέτωπόν του ἀπερρυτιδῶθη μικρὸν πρὸς μικρὸν, ἡ φωνὴ του προσέλαβεν ὡς ἡ τῆς μοναχῆς ἀγγελικὴν γλυκύτητα καὶ ἀνέπνευσεν ἰσχυρῶς καὶ εὐφροσύνας, ὡς ἀναπνεῖ τις ἐνθους τὸν δροσυδῶλον τῆς πρωῖας ἀέρα μετὰ μακρὰν αὐπνίας νύκτα.

Ἐπὶ τὴν ἀσθενῆ ἡ ἐξελάμβανε ἀντὶ τῆς Σωσάννης, οὐχὶ πλέον ὡς περιπαθῆς ἔραστής, ἀλλ' ὡς εὐσεβῆς ἄνθρωπος ἀτενίσας τὸ τῆς λατρείας τοῦ ἀντικείμενον, ἦτο μετὰ σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας. Ἐπὶ τὴν καλογραῖα τοῦ Σαῖν Ροζῶ, βλέπουσα τὴν σωτηρίον ἐνέργειαν ἣν ἡ θεὰ τῆς προὔξενε τῷ ἀσθενεῖ, προσέβλεψεν ἐπίσης αὐτὸν ἐπὶ τέλους κατὰ πρόσωπον, ἀτενῶς, σοβαρῶς, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀπείρου συνάμα γλυκύτητος, ὡσεὶ ὑπέκουσα κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰς θεῖαν τινὰ ἔμπνευσιν ἥτις ἀπεκαλύπτει αὐτῇ τὴν ἐντολὴν ἣν ἦτο ἐπιτετραμένη νὰ ἐκτελέσῃ. Καὶ ὄντως, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης, ὡς βαθύτερον διαγνώσασα τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ πρόσωπον, ἤρξατο ἐκπληροῦσα αὐτὸ μετ' ἀφάτου εὐσπλαγχνίας καὶ ἀνεκκλητήτου ὑπομονῆς. Χωρὶς ὁ ἰατρός νὰ διατάξῃ αὐτὴν, ἐστρεψε τὸν σκύμπαδα ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἀπέναντι τοῦ παραθύρου, πρὸς τὸ μέρος τοῦ νεανίου, εἰς τρόπον ὡστε οὗτος ἠδύνατο, ἐκτείνων μόνον τὴν χεῖρα, νὰ ἐγγίσῃ τὴν ἄκρην τοῦ πέπλου τῆς καλογραῖας.

— Μοὶ δίδεις τὴν χεῖρά σου, Σωσάννα ; τῇ εἶπε μετὰ τῆς γλυκυτέρας αὐτοῦ φωνῆς.

Ἐπὶ τὴν μοναχὴ ἐρρίγησεν ἐλαφρῶς, ἤρθησεν ὀλίγον ἐδίστασεν ἐπὶ στιγμὴν, εἶτα, ἀποφασίσασα ἐπὶ τέλους, ἔτεινε σοβαρῶς τὴν χεῖρά τῆς.

Ἐπὶ τὸν Λουκιανὸς ἐδράξατο αὐτῆς ζωηρῶς, τὴν

ἔσφιγγεν ὄλαις δυνάμεισι, καὶ ἀτενίζων ὑστάτην φωνὴν τὴν ζῶσαν τῆς Σωσάννης εἰκόνα, εἶπε μετὰ φωνῆς τόσῃ χαμηλῆς ὡστε ἡ καλογραῖα τοῦ Σαῖν Ροζῶ δὲν ἤκουσε ἢ τοῦλάχιστον μόλις τὸν ἤκουσε :

— Σὲ ἀγαπῶ, Σωσάννα !

Καὶ ἀπεκοιμήθη, πάραυτα τὸν γλυκὴν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας ὕπνον.

Ἐπὶ τὴν μοναχὴν νεύμα, ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ ἐπλησίασεν ἀκροποδητὴ εἰς τὴν κλίνην, ὀλίγον δ' ἐδέησε νὰ λειποψυχῆσθαι ὑπὸ χαρᾶς βλέπων τὸ διαυγὲς καὶ γαλήνιον πρόσωπον τοῦ ὑπνώττοντος υἱοῦ του.

Ἐπὶ τὸν Λουκιανὸς ἐκοιμήθη οὕτω ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ὥρας, ἐνῶ ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν δὲν εἶχε συμβῆ τοῦτο.

Μετὰ τὸν δῖωρον ἐκείνον καὶ ἀκεσώδυνον ὕπνον, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐπανεῖδε τὴν μοναχὴν παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του. Ἀλλὰ τὸ μέτωπόν του ἐφάνη σκυθρωπάζον ὅτε ἀντὶ μόνης τῆς ὑποτιθεμένης Σωσάννης, διέκριεν ὅπισθεν αὐτῆς καὶ τὸν κύριον Δὲ Μαιζονέβ. Ὁ Λουκιανὸς δὲν ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν πατέρα του, ἐφάνη δὲ ὡσεὶ ζητῶν ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην του ποῦ ποτε εἶχεν ἴδει τὸν ἀνθρώπον ἐκείνον τὸν μετ' ἀνησυχίας θεωροῦντα αὐτὸν καὶ ἀνυπομόνως ἔτυπτε διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον.

Ἐπὶ τὴν μοναχὴ βλέπουσα αὐτὸν καταγινόμενον κοπιωδῶς εἰς τὴν ἀναζήτησιν ἐκείνην, τῷ εἶπε δακτυλοδεικτοῦσα τὸν ἰατρὸν :

— Εἶναι ὁ πατήρ σου.

— Ὁ πατήρ μου ! ἀνέκραξε περιχαρῶς ὁ νεανίας.

Ἐπὶ τὴν τρυφερῶς ἐμβλέψας τὸν κύριον Δὲ Μαιζονέβ καὶ δεικνύων αὐτῷ διὰ τοῦ βλέμματός τὴν καλογραῖαν τοῦ Σαῖν Ροζῶ,

— Εἶναι ἡ Σωσάννα, εἶπε.

— Εἶναι ἡ Σωσάννα, ἐπανεῖλε ὁ ἰατρός. Ἀλλ' αὐταὶ ὑπῆρξαν αἱ μόναι διανοητικαὶ ἐκλάμψεις ἃς ὁ ἀσθενῆς ἐπέδειξε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Κατόπιν παρέσχε μυρίας ὄσας ἐνδείξεις παραφροσύνης αἵτινες συνεκίνησαν τὴν μοναχὴν καὶ ἀπῆλπισαν τὸν κύριον Δὲ Μαιζονέβ.

Ὅχι ! ἦτον αὐτὴ ἡ ἀγαθὴ ἡμέρα διὰ τὸν δυστυχῆ πατέρα ὅστις ἐπερειδόμενος εἰς τὴν τῆς φύσεως ἐνέργειαν, ἐλησμόνησε τὰ μελανὰ νέφη τὰ συνσωρευμένα εἰσέτι ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τοῦ νεανίου καὶ ἐνθυμῆτο μόνον τὰς δύο φωτεινὰς ἀκτίνας αἵτινες εἶχον διέλθει τὸν σκοτεινὸν ἐκείνον οὐρανόν. Ἐν μόνον ἀπησχόλει σπου-

δαίως τὸν ἰατρὸν, ἢ ἐκ διαλειμμάτων ἀπουσία τῆς μοναχῆς. Ἐάν αὕτη ἦτο διαρκῶς παρούσα, ὁ ἰατρὸς ἤλπιζε πεποηθότως, τῇ συναρρωγῇ τοῦ χρόνου, περὶ τῆς τοῦ πτωχοῦ παράφρονος ἰατρίας. Δυστυχῶς ὅμως, καθήκοντα ἀπαράβατα καὶ πολυπληθῆ ἐκάλουν πολλάκις τῆς ἡμέρας τὴν καλογραίαν τοῦ Σαὶν Ροζῶ εἰς τὸ κοινόβιον.

Ἀνακοινῶν τῇ μοναχῇ τὴν ἀνησυχίαν τοῦ ταύτην καὶ ζητῶν μὲ τὰ βλέμματα πρὸς οὐρανὸν ὑψωμένα, μέσον τι ὅπως ἐπανορθώσῃ τὸ κακόν, ὁ ἰατρὸς παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τοίχου τοῦ δωματίου, ἀπέναντι τῆς εἰκόνης τοῦ Ζουβένετ καὶ τῆς κλίνης τοῦ υἱοῦ του, τὴν εἰκόνα τὴν κατὰ τὴν σχολὴν τοῦ Καρόλου Δόλση γραφεῖσαν καὶ ἦτις παρίστα τὴν Παρθένον ἀποφυλλίζουσαν κρίνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδὸς Ἰησοῦ.

Μεγίστη δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς τοῦ κυρίου Δὲ Μαιζονέβ, παρατηρήσαντος ὅτι τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο τῆς Παρθένου εἶχε καταπληκτικὴν ὄντως ὁμοιότητα μὲ τὰ δίδυμα πρόσωπα τῆς Σωσάννης καὶ τῆς καλογραίας τοῦ Σαὶν Ροζῶ.

Τὴν φρονῆν ταύτην ἐνόμισεν ἑαυτὸν ἀλλοφροιοῦντα, ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῆς μοναχῆς περὶ τῆς ὁμοιότητος ἐκείνης δοθεῖσα αὐτῷ ἐξήγησις τὸν καθυσύχασεν ἐλτελῶς.

Πραγματικῶς, ζωγράφος τις νοσηλευθεὶς ἐπὶ ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος παρ' αὐτῆς, εἶχε ποιήσει τὴν εἰκόνα ἐκείνην καὶ δωρήσει αὐτὴν εἰς τὴν κοινότητα ὡς δαῖγμα τῆς εὐχαριστίας του ὅπως δὲ ἐναργέστερον ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὴν νοσηλεύσασαν αὐτὸν καλογραίαν τοῦ Σαὶν Ροζῶ, ἔλαβεν αὐτὴν ὡς πρωτότυπον τῆς εἰκόνης.

Ἐπιτραπήτω δ' ἡμῖν νὰ εἰπῶμεν ἐν παρόδῳ ὅτι ὁ καλλιτέχνης δὲν θὰ εὕρισκεν ὅπως εἰκονίσῃ τὴν Παρθένον, πιστότερον καὶ ὠραιότερον πρότυπον.

— Μῆτέρ μου, ἀνέκραξε περιχαρῶς ὁ ἰατρὸς, ὁ υἱός μου θὰ σωθῇ ἐλπίζω, ὀλοτελῶς. Ἐφελκύσατε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀτυχοῦς νέου ἐπὶ τῆς εἰκόνης ταύτης, ἢν θέλετε καταθεῖσθε ἀπὸ τοῦ τοίχου καὶ θέσει αὐτὴν ὅσον ἔνεστι ἐγγύτερον τῶν ὀφθαλμῶν του.

Καὶ τοιαῦτά τινα καὶ ἄλλα καλλὰ συστήσας τῇ καλογραίᾳ τοῦ Σαὶν Ροζῶ, ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ ἐξῆλθε τοῦ περιπτέρου, ἅμα ὡς ἠχησάσης τῆς ἐβδόμης, ὅπως ἐπιθεωρήσῃ τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου, ἀναπνέων καὶ αὐτὸς

τὸ πρῶτον ἤδη ἀπὸ πολλοῦ, ἐλευθέρως καὶ εὐφροσύνως.

Δὲν θὰ διηγηθῶμεν ἤδη τὰ διάφορα ἐπεισόδια τῆς θαυμασίας ἐκείνης θεραπείας. Ἀρκούμεθα λέγοντες ὅτι τριπλοῦν θαῦμα ἐδέχθη ὅπως φέρῃ αὐτὴν εἰς πέρας· ἦτοι ἡ τυφλὴ ὑπακοὴ μιᾶς μοναχῆς, ἡ ἀπειρος στοργὴ ἑνὸς πατρὸς καὶ αἱ ἐπίμονοι καὶ ἐνδελεχεῖς ἔρευναι ἑνὸς ἰατροῦ.

Μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, τὸ πρόσωπον τοῦ Λουκιανοῦ εἶχεν ἀναλάβει τὴν συνήθη αὐτοῦ ἔκφρασιν· τὸ βλέμμα κατέστη γοργώτερον, ὁ δὲ χρωματισμὸς ἀνεφαίνετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐπὶ τῶν παρειῶν. Καὶ ὄντως, εἰς τοιαύτην ἡλικίαν ἡ τοῦ σώματος ὑγεία ἐπανανθεῖ ταχέως· ἀλλ' ἡ τῆς ψυχῆς βραδέως ἀνακτᾷ τὴν εὐεξίαν καὶ τὴν ἰσχύον της.

Χάρις εἰς τὴν ἀνάματον ἐπαγρύπνησιν τῆς καλογραίας τοῦ Σαὶν Ροζῶ, ἦτις ἐπανεφέρεν ἡπίως τὴν τοῦ ἀσθενοῦς διάνοιαν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν, ἅμα ὡς ἠνώσει αὐτὴν ἀποπλανωμένην, χάρις εἰς τὴν ἐκτακτὸν ἐπιρροὴν ἣν ἐξήσκει ἐπ' αὐτοῦ καὶ δι' ἧς τὸν ἠνάγκαζε νὰ ὑπακούῃ ὡς παιδίον εἰς μητέρα, χάρις τέλος εἰς τὴν ἀνεξάντλητον γαλήνην ἣν εὐέκτητο ἐν ἑαυτῇ καὶ δι' ἧς κατέκλυζεν, οὕτως εἰπεῖν, αὐτὸν ὡς δι' ἀκωσώδυνου ὕδατος, ὁ Λουκιανὸς ἀπέκτα, ἡμέρα τῇ ἡμέρα, τὴν τοῦ λογικοῦ δύναμιν.

Ἐν τούτοις, τὸ πνεῦμα τοῦ νεανίου ἐπανεπίπεν εἰς θανασίμην ἀτονίαν ἅμα ὡς ἡ μοναχὴ ἐγκατέλιπε τὸ προσκεφάλαιόν του. Ἡ θέα καὶ ἡ γλυκεῖα αὐτῆς λαλιὰ εἶχον καταστῆ τοσοῦτον ἀναπόδραστοι, ὥστε ἡ ἀπουσία αὐτῆς ἦτο σκληρὸν διὰ τὸν ἀσθενῆ μαρτύριον καίτοι ἡ περὶ ἧς προέφημεν εἰκὼν ἐκεῖτο πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του. Ἡ μοναχὴ ἐγκατελείμπαεν αὐτὸν γαλήνιον ὡς ὕδωρ λιμνάζον, ἐπανεύρισκε δὲ αὐτὸν ὡς παραχῶδη ποταμόν· ἀλλὰ μία μόνη λέξις τῆς ἀνεχαίτιζε τὸν ὀρμητικὸν αὐτοῦ ῥοῦν.

— Μειδίασον ἀμέσως, τῷ ἔλεγεν, εἰδ' ἄλλως ἀναχωρῶ.

Καὶ χωρὶς νὰ προσθέσῃ ἄλλο τι ἡ μοναχὴ, ὁ νεανίας ἐμειδία παραχρῆμα καὶ ἄσμενος θὰ ἐμειδία πάντοτε ὅπως μὴ ἐκείνη ἀναχωρήσῃ.

Ἀνεπισθῆτως, ἡ ἡδυτέρα καὶ στενοτέρα οἰκειότης ἐγκατέστη μεταξὺ ἀμοιτέρων.

Ὁ νεανίας ἦτο πεπαιδευμένος, ἡ μοναχὴ εὐμαθής· ἐπεξήρχοντο ὁμοῦ τὰς περὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων γνώσεις των.

Ὁ Λουκιανὸς διηγεῖτο τῇ μοναχῇ τῆς ἱστο-

ΙΕΡΕΜΙΑΣ ΑΝΑΡΟΣ ΝΕΝΥΜΦΕΥΜΕΝΟΥ

ρίαν τῶν ἐθνῶν τῶν ἀστέρων καὶ τῶν τεχνῶν. Ἡ μοναχὴ ἀφηγεῖτο τῷ νεανίᾳ τὴν ἱστορίαν τῶν ἀγίων, τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ἀνθέων.

Πρωτῶν τινὰ καθ' ἣν ἡ καλογραία εἰσήλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἀσθενοῦς ὅπως ἀνανεώσῃ τὰ λευκὰ ἄνθη ἅτινα καθεκάστην ἔθετεν ἐντὸς δοχείων ἐκ τῶν τοῦ κοινόβιου ληρθέντων, πρὸς τέρψιν τῆς ὁράσεως τοῦ νεανίου, κρίνον τι ἔπεσε χαμαὶ ἐκείνη δὲ ἔσπευσε νὰ τὸ λάβῃ καὶ ἐπαθέσῃ αὐτὸ εἰς τὸν οἰκεῖον τόπον. Ἄλλ' ὁ Λουκιανὸς παρεκάλεσεν αὐτὴν θερμῶς νὰ τῷ δώσῃ τὸ ἄνθος ἐκεῖνο καὶ ἡ μοναχὴ εἰσήκουσεν αὐτόν.

Ὁ νεανίας, βλέπων αὐτὴν πλησιάζουσαν, ἔτεινε τὴν χεῖρα ὅπως λάβῃ τὸ κρίνον, ἀλλ' ἡ μοναχὴ, μητρικῶς αὐτὸν ἀτενίσασα καὶ τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων της θέσασα,

— Ἄφες, τῷ εἶπε, νὰ ἴδω πρότερον εἰς τὸ βάθος τοῦ κάλυκος, ἐάν ἦσο φρόνιμος εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας μου.

Καὶ ἐξήτασε μετὰ σοβαρότητος τὸν κάλυκα τοῦ ἄνθους· εἶτα δὲ,

— Ἄ, ἄ! ἀνέκραξε, τὸ ἄνθος μοὶ λέγει ὅτι ἦσο κακός!

— Τὸ ἄνθος εἶναι κακόν, ἀπήντησεν ὁ Λουκιανός, ἀφοῦ δὲν λέγει τὴν ἀλήθειαν.

— Εἶναι τῶντι αὕτη ἡ ἀλήθεια; ὑπέλαθεν ἡ μοναχὴ σείουσα ἐν εἰδῇ ἀμφιβολίας τὴν κεφαλὴν.

— Ὅπως εἶναι καὶ ἀλήθεια ὅτι εἶσαι ὠραία καὶ ὅτι σὲ ἀγαπῶ, Σωσάννα! ἀπήντησεν ὁ Λουκιανός.

Ἄντι νὰ ἐρυθρίασῃ ὡς εἰς τὰς πρώτας ἡμέρας καθ' ἧς ὁ νεανίας τῇ ἀπέτεινε τὸν λόγον, ἡ καλογραία τοῦ Σαὶν Ροζῶ ὠχρίασεν ὡς τὸ ὕπερ ἐκράτει κρίνον.

— Ἰδοῦ, εἶπεν αὐτῷ ζωηρῶς καὶ τύπουσα ἐλαφρῶς τὸ πρόσωπόν του διὰ τοῦ ἄνθους, ἐάν μοὶ λέγῃς ψεύματα ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ.

Τὰ πέταλα τοῦ πάσχοντος νεανίου. Οὗτος προσήλωσεν ἀκουσίως τοὺς ὀφθαλμούς ἐπὶ τῆς εἰκόνης τῆς Παρθένου, εἶτα δὲ ἐπαναγαγὼν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς μοναχῆς,

— Εὐλογημένη σὺ ἐν γυναῖξί! τῇ εἶπε.

Ἡ μοναχὴ ἐρρίγησεν ἐλαφρῶς ὡς μαντεύσασα τὸν λογισμὸν τοῦ νεανίου καὶ ὡς ἐκ τῆς ἀνέρου φράσεως δι' ἧς οὕτως εἶχεν ἐκδηλώσει αὐτόν.

(ἔπειτα τὸ τέλος)

Παράπολὺ εὐλαβῆς καὶ θεοφοβούμενος δὲν εἶμαι παραδέχομαι ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν κόσμον ἐκ τοῦ μηδενός, τὸν πρῶτον ἄνδρα ἐκ φύκτας χύματος καὶ τὴν πρώτην γυναῖκα ἐκ μιᾶς τῶν πλευρῶν τοῦ πρώτου ἀνδρός. Ἐντεῦθεν δὲ καταφαίνεται πόσον ἀκριβῆ ἐστοίχισεν ἡ πρώτη γυνὴ εἰς τὸν πρῶτον ἄνδρα. Καὶ ὅμως ὅλον τὸ ἔξοδον τοῦ Κυρίου Ἀδάμ ἦν ἡ πλευρὰ αὐτῆ· διότι καὶ ὅτε ἡ Κυρία Εὐα διὰ τῆς λαίμαργίας της ἐπιλοδώρησεν εἰς ἡμᾶς τοὺς δυστυχεῖς ἀπογόνους της οὐ μόνον τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ ζωὴν βασάνων μεστήν, ἠναγκάσθη δὲ νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς τοκότητος, δὲν ἐζήτει χρήματα παρὰ τοῦ ἀνδρός της διὰ νὰ πριζήται τὰ τοῦ στολισμοῦ. Τὸ πράσινον αὐτῆς ἐνδύμα, τὸ ὅποσον ἐφόρεσεν ἐν τῷ Παραδείσῳ, ἦν προῖον τῶν ἐργαστασίων τῆς φύσεως· ἡ δύνατο δὲ νὰ ἀλλάσῃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καθ' ἑκάστην ὥραν ἐνδύμα χωρὶς ν' ἀναγκάζηται νὰ συμβουλεύηται τὴν Ἐφημερίδα τοῦ Συρμού. Ἡρεκὶ μόνον ν' ἀπλώσῃ τὴν χεῖρά της πρὸς τὰ ἐν τῷ Παραδείσῳ δένδρα, καὶ εἶχε τὸ καλλίτερον ἐνδύμα.

Πόσων ὅμως φροντίδων καὶ μεριμῶν, πόσων δυσαρρεσκείων, πόσων προὑπολογισμένων καὶ ἀπροὑπολογιστῶν ἐξόδων αἰτίαι γίνονται εἰς ἡμᾶς τοὺς ἄνδρας ἐνεκα τῆς ἀκατασχέτου πρὸς τὴν πολυτέλειαν ὁρμῆς των αἱ θυγατέρες τῆς Εὐας, δύναται, ἀναγνώστα, νὰ σᾶς τὸ εἶπη πᾶς νυμφευμένος καὶ ἰδίᾳ ὁ δυστυχῆς ἐγὼ.

Ἡ σύζυγός μου — ἂν ἤκουεν ὅτι τὴν ὀνομάζω σύζυγον καὶ οὐχὶ κυρίαν μου! — ἡ σύζυγός μου λοιπὸν ἔχει, χρεωστῶ νὰ τὸ ὁμολογήσω, πολλὰς ἀρετὰς καὶ πολλὰ πλεονεκτήματα. Εἶναι ὡς ἀρνίον ἀκακόν, ὁσάκις δὲν ἐναντιώσωμαι εἰς τὰς θελήσεις της· εἶναι ὑποφερτὴ καὶ σιωπηλὴ, ὅταν ἦνε μόνη· δὲν λέγει τὰ ἐξ ἀμάξης κατὰ τῶν ἀπουσῶν φίλων της, ὅταν κοιμᾶται· δὲν ὑβρίζει οὔτε δέρει τὰς ὑπερηφίας μας, ὅταν αὐταὶ λείπωσι, καὶ μὲ θεωρεῖ τὸν ἀριστὸν τῶν συζύγων, ὅταν ἐκτελῶ εὐπειθῶς τὰς θελήσεις της. Ἐκτὸς ὅμως τῶν μεγάλων καὶ σπανίων ἀρετῶν τούτων ἔχει καὶ μικρὰ τινα ἐλαττώματα. Τὸ χεῖριστον δὲ τῶν ἐλαττωμάτων της εἶναι ὅτι ἔχει τὴν μονομανίαν ν' ἀναπληροῖ διὰ τῆς

της ὅσα θέλητρα δὲν τῇ ἐδώρησεν ἡ φύσις ἢ τῆς τὰ ἀφῆρσεν ὁ πανδαμάτωρ χρόνος. Ἡ σύζυγός μου — σὰς τὸ λέγω μυστικά καὶ παρακαλῶ μὴ κάμψτε χρῆσιν — ἡ σύζυγός μου πρὸ πολλοῦ ἤδη δὲν εἶναι νέα πλέον· νομίζω δὲ ὅτι δὲν σφάλω διόλου λέγων ὅτι εἶδε πέντε δωδεκάδας ἀνοίξεων — ἀφ' οὗ πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν εἶμαι σύζυγός της — καὶ ὅμως μ' ὅλα τὰ ἐξήκοντα ἔτη της — ἂν μὲ ἤκουε! — θέλει νὰ φαίνεται τόσον ὠραία, ὅσον δὲν ἦτο πρὸ τεσσαράκοντα δύο ἐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο θυμωθείσα κατὰ τῆς σκληρᾶς φύσεως δικάζεται αἰωνίως μετ' αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῆς καλλονῆς καὶ τῆς νεότητος, τοῦ κατόπτρου. Εἰς τὴν δίκην τρίτην ἢ μὲν σύζυγός μου χάνει τὸ ἥμισυ τῆς ἡμέρας της, ἐγὼ δὲ ὁ δυστυχῆς τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας μου. Οὐδὲν μέσον δυνάμενον νὰ τὴν βοηθήσῃ ἵνα κερδίσῃ τὴν δίκην διαφεύγει τὴν ἐξυδερκεῖάν της· οἱ πτυχιούχοι δὲ ἱματιουργοί, οἱ κομμωταὶ καὶ οἱ μυροπῶλαι εἰσὶν οἱ ἀπληστοὶ δικηγόροι οἱ παρακινούντες αὐτὴν νὰ ἐπιμένῃ θέλουσα νὰ κερδίσῃ τὴν δίκην.

Πολλοὶ ἐμβριθεῖς στατιστικοὶ ἀπέδειξαν δι' ἀριθμῶν ὅτι ὑπάρχουσι δέκα καὶ ἐννέα εἶδη jupons· οἱ στατιστικοὶ εἶπον τὴν ἀλήθειαν, διότι ἡ σύζυγός μου ἔχει καὶ τὰ δεκαεννέα εἶδη. Ἐλησμόνησα δὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν στηθοδέσμων της, καὶ γνωρίζω μόνον ὅτι πρὸ δύο ἡμερῶν μεταχειρίζεται τὸ corsage plastique, τὴν νεωτάτην τῆς ἀναπληρωτικῆς τῆς φύσεως ἐπιστήμης ἐφεύρεσιν, ἣν πᾶσαι αἱ ἱματιουργοὶ θεωροῦσιν ὡς τὸ ἄκρον ἄκρον τῶν ἐφευρέσεων, μᾶτε τῶν τοῦ τηλεγράφου καὶ τῆς διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινήσεως ἐξαιρουμένων.

Ἄχ!!! Ἄλλ' ἡ πλαστικὴ τελειοποίησις, ἣν ἡ ἀξιότιμος σύζυγός μου ἐπιχειρεῖ καθ' ἐκάστην πρωτῶν, εἶναι μὴδὲν παραβυθισμένη πρὸς τὴν γραφικὴν. Ὡς πάντες σχεδὸν οἱ ἐπίσημοι ζωγράφοι πάντων τῶν αἰώνων, οὕτω καὶ ἡ κυρία μου ζωγραφίζει ἐαυτὴν· μόνον τὸ ἀποτέλεσμα διαφέρει· οἱ ζωγράφοι ἐπιδιώκουσι τὴν ὁμοιότητα, ἐν ᾧ ἡ σύζυγός μου τ' ἀνάπαλιν. Τὸ κομμωτήριον της εἶναι ἀληθὲς ἐργαστήριον ζωγράφου· κλείει δ' ἐπιμελῶς πάντοτε αὐτὸ, ὡς ὁ ἀθάνατος Buonarrotti διὰ νὰ μὴ μάθωσι καὶ ἄλλοι τὴν τέχνην της. Οἱ περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Καλλιτεχνίας καταγινόμενοι γνωρίζουσι βεβαίως ὅτι ὁ Ἰσραὴλ Σάνζιο παρετήρησέ ποτε δι' ὁπῆς εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, διὰ νὰ ἴδῃ τὸν μέγαν καλλιτέχνην ἐργαζόμενον. Τοιοῦτό

τι ἐπιχειρήσας κἀγὼ, ἀνεκάλυψα πόσην ἐπιμελειαν καὶ ὑπομονὴν, πόσην καλαισθησίαν καὶ εὐφυῆν ἔχει ἡ σύζυγός μου. Ἐπὶ ἡμέρησιν πῶς κατορθώνει νὰ ἐμβάπτῃ πάντοτε τὴν γραφίδα της εἰς τὴν προσήκουσαν πυξίδα, καὶ πῶς δὲν σφάλει ἐνίοτε διὰ τὸ πλῆθος τῶν πυξιδῶν. Πρὸ τοῦ κατόπτρου εὐρίσκεται ἡ Κιρκασίνη, ἡ Ἄζουρίνη, ἡ Πορφυρίνη, ἡ Παρεινὴ, ἡ Βλεφαρίνη, ἡ Ὄφρυνη, ἡ Χειλεῖνη κ. λ. Ἡ Κιρκασίνη, ὡς ἐξ ὄψεως ἐβδαιώθη, μεγαθύνει τοὺς ὀφθαλμοὺς, δίδουσα αὐτοῖς ἡδυπαθῆ ἔκφρασιν. Ἡ Ἄζουρίνη καθιστᾷ τὴν ἐπιδερμίδα μαλακὴν, ὀλισθηρὰν καὶ διαφανῆ· ἡ Πορφυρίνη δίδει εἰς τὰ χεῖλη τὴν χαρίεσσαν ἐκείνην ἐρυθρότητα, τὴν ὅποιαν πάντες σχεδὸν οἱ ποιηταὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὰ ἀντικείμενα τῶν λατρεῶν των. Ἄν δὲ δὲν ἐφοβοῦμην μὴ φανῶ φορτικὸς, ἤθελον ἀναφέρει ὅτι ἡ Παρεινὴ χρησιμεύει πρὸς βαφὴν τῶν παρειῶν, ἡ Βλεφαρίνη πρὸς μήκυνσιν τῶν βλεφαρίδων, ἡ Ὄφρυνη πρὸς μεγαθύνου τῶν ὀφρῶν, ἡ Χειλεῖνη ὅτι συνδυάζεται μετὰ τῆς πορφυρίνης, ἡ Pâte diamantine ὅτι καθωραΐζει τοὺς ὄνυχας, καὶ τὸ Fard Mexicain ὅτι μαυρίζει ἐν ἀκαρεῖ τὰς λευκὰς τρίχας, παραλείπων τὴν Poudre épilatoire, Poudre de riz, Eau de Venus, Eau Atheniène, Huile de dix millions de fleurs, Huile de Bismark, Eau de Sedan, καὶ τὴν ἄπειρον πληθὺν τῶν λοιπῶν χρωματιστικῶν καὶ ὠραϊστικῶν ὑλῶν, τὰς ὁποίας μεταχειρίζεται ἡ κυρία μου.

Ἡ σύζυγός μου ἐγείρεται πολὺ πρῶτ', δηλ. ὅταν ὁ ἥλιος διέτρξεν ἤδη τὰ τρία τέταρτα τοῦ πρώτου ἡμίσους τῆς ἡμερησίας ὁδοῦ του· εἰς τὰς 2 M. M. ἐξέρχεται τοῦ ἐργαστηρίου της. Παρέργεται δὲ ἀρκετὴ ὥρα πάντοτε ἕως οὗ τὴν ἀναγνωρίσω, διότι καθ' ἡμέραν εἶναι ἀλλοία· ἐνίοτε μιμεῖται τὴν ἰταλικὴν, ἄλλοτε τὴν φλαμανδικὴν σχολὴν· ἐνίοτε εἶναι πρὸς τὰ ἄνω παχεῖα καὶ πρὸς τὰ κάτω λεπτῆ, ἄλλοτε τὸ ἀνάπαλιν· ἄλλοτε φέρει σάγμα ἐμπροσθεν καὶ ἄλλοτε ὀπισθεν. Ὅταν δὲ τὴν ἴδω κατὰ πρόσωπον τρέμω, φοβούμενος μήπως προΐουσης τῆς ἡμέρας σκοτισθῇ τὸ πρόσωπόν της, ἢ μήπως τὰ ἐπ' αὐτοῦ χρώματα, δυσαρεστηθέντα ποτὲ, φιλονεικήσωσι καὶ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας, ἢ μήπως κατ' ὀλεθρίαν τινὰ σύμπτωσιν ἡ Poudre de Riz καὶ τὸ Lait d'Aspasie, διὰ τῆς ἀραιαίας κινήσεως καὶ ἔλξεως τῶν μορίων ἐνωθέντα, ἀποτελέσωσι ποτὲ ριζόγαλον ἢ κρέμαν. Τὸ τοιοῦτον, χάρις τῷ θεῷ ἄπαξ μόνον συνέβη. Ἐν ᾧ

δηλ. εὐρισκόμεθα ποτε εἰς ἐσπερινὴν συναναερόφην παρὰ τῷ Κυρίῳ Φ. . . ἡ σύζυγός μου ἀγνοῶ τί μαθοῦσα, ἀπεφάσισε νὰ λειποθυμήσῃ. Οἱ νέοι σπεύσαντες ἔχουν ἐπὶ τοῦ προσώπου της Καλίνιον ὕδωρ· τότε διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἀπλουτέρου τῶν χημικῶν διαλυτικῶν μέσων, αἱ Κιρκασίνοι, Πορφυρίνοι, Ἄζουρίνοι, ὡς κυρία εὐερέθιστοι, ἐλθοῦσιν εἰς χεῖρας, ἀπετέλεσαν εἰδεχθῆς τι μίγμα, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ δυστυχῆς σύζυγός μου δὲν διέφερε κατ' οὐδὲν τῶν τριῶν ἀδελφῶν, αἵτινες ἐν τῷ Μακζεθ τοῦ Σαικσπέρου ὀρχοῦνται περὶ τὸν λέβητα τῶν φαρμακιδῶν.

Ἐνωσίς, ἀναγνώστα, εἰς ποῖαν θέσιν εὐρέθην βλέπων τὴν σύζυγόν μου ἐκτεθειμένην οὕτως ἔχουσαν εἰς τὰ εἰρωνικά τῶν περιεστώτων βλέμματα.

Κατ' ἀνάγκην δὲ, ἀφ' οὗ ὁ καλλωπισμὸς της ἀπαιτεῖ καθ' ἐκάστην πρωτῶν τόσας ὥρας, ἄλλας τόσας θὰ ἀπαιτῇ καὶ ὁ ἀποκαλλωπισμὸς, τὸν ὅποιον ἐπιχειρεῖ κατὰ πᾶσαν νύκτα. Τότε ἀποθέτει πάντα τὰ πλαστὰ θέλητρα, καὶ ἀποπλύνει τὰς ἐπὶ τοῦ προσώπου της ζένας ὕλας. Τὸ ὠραιότερον ἥμισυ τῆς συζύγου μου κεῖται τότε ἐρριμένον τῇδε κἀκείσε, ὅπως συναθροισθῇ καὶ τεθῇ εἰς χρῆσιν τὴν ἐπαύριον πάλιν ὅτε ἐκδοθήσεται ἡ βελτιωμένη καὶ διὰ πολλῶν προσθηκῶν ἐπηρεχημένη ἐκδοσις τῆς συζύγου μου.

Πᾶσα δὲ τοιαύτη νέα ἐκδοσις μοὶ προξενεῖ νέα ἐξοδα καὶ νέας ἀνησυχίας. Ἐνῶ δηλ. ἡ σύζυγός μου καταγίνεται ὅπως κατασταθῇ Ἄφροδίτη, τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μας εἶναι ἄνω κάτω. Τὰ κυμβία ἐρχονται ἐπὶ τῆς τραπέζης ἄνευ ὕτων, καὶ μὲ χεῖλη πολὺ καθαρά, αἱ σακχαροθῆκαι μὲ τεθραυσμέναις κεφαλᾶς, καὶ τὰ ἀγγεῖα τοῦ γάλακτος μὲ οὐράς ἢ χεῖρας ὑποστάσας ἐγγειρίσεις· τὰ πινάκια πάσχουσιν ἀπὸ ἐσωτερικὴν διάστασιν, τὰ μαγειρικά σκευῆ ἀπὸ ἀνιάτους περιεσφιγμένας κήλας, καὶ τὰ χειρόμακτρα ἀπὸ ἔλκη παρημελημένα. Ὅσον διάφορα τὰ φαγητὰ πάντοτε εἶναι ἢ ἀβραστα, ἢ καυμένα, ἢ ἄλμυρά, ἢ ἀνάλατα, ἢ δὲν τρώγονται ἀπὸ τὸ πολὺ πέπερι· ποσάκις δ' ἐφαγα μετὰ τοῦ ψητοῦ τρίχας τῆς μαγειρίου! Καὶ ταῦτα πάντα ὑποφέρω ἀγογγύστως ὁ δυστυχῆς, διότι ἡ σύζυγός μου θέλει νὰ φαίνεται νέα καὶ ὠραία, ἐν ᾧ δὲν εἶναι!

Ποσάκις δὲν τῇ εἶπον ὅτι πρέπει ν' ἀρκῆται εἰς ὅσα ἡ φειδωλὴ φύσις τὴν ἐπροίκισεν, ἀφ' οὗ ἐγὼ ὁ σύζυγός της ἀρκοῦμαι. Ποσάκις δὲν τῇ ἐξήγησα ὅτι εἶναι μωρία τὸ νὰ θέλῃ νὰ προσκα-

λῇ διὰ τῆς βίας τὴν φυγοῦσαν νεότητα, καὶ ν' ἀφανίζῃ τὰ καθ' ἐκάστην πληθυνόμενα τρανὰ τοῦ γῆρατος ἔχνη.

Ποσάκις δὲν ἐπανελάβον ὅτι ἡ ἀληθὲς ὠραιότης εἶναι ἡ ψυχικὴ, τὴν ὅποιαν οὔτε γῆρας οὔτε ἀσθένεια καταστρέφουσιν.

Ἄλλ' ἀλλοίμονον! τὰ πάντα εἰς μάτην! τὸ πάθος της εἶναι ἀνιάτον· αὐξάνει ὀσημέραι, ὡς ἀποδεικνύουσι καθ' ἐκάστην οἱ πηχυαῖοι τῶν ἱματιουργῶν, κομμωτῶν καὶ μυροπῶλων λογαριασμοί, τοὺς ὁποίους πληρωτὴν σπενάζων. Καθ' ἐκάστην γίνεταί φανατικωτέρα, ἀναιδεστέρα, ἀηδεστέρα. Εἰς ἐμὲ δὲ τὸν δυστυχῆ σύζυγόν της ὑπολείπεται μόνον, προβλέπων ὅτι εἰς τὸ γῆρας μου ἔνεκα τῆς μονομηνίας της θὰ καταστήσω ἐπαίτης, ν' ἀνακουφίζω τὴν βαρυαλγύσαν καρδίαν μου διὰ τοιοῦτων ἱερεμιῶδων.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ)

A. KREUZER.

ΤΑ ΨΑΡΑ

(Ἐκ τῶν τοῦ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ ΓΑΛΛΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ)

Π. ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ.

(Ἐλευθέρῃ μετάφρασιν)

«Ἀλλάχ! Ἀλλάχ· νικ' εἰς ἡμᾶς· κ' εἰς τὸν Προφῆ-
[τὴν κλέος·]

«Ἐψοῦται ἡ σημαία μας, Ψαρά, κ' εἰς τὰ βουνά σας·
«Τὶς ὀχυρώσει σας, ἐχθροὶ, ἐρρίψατε ματαίως,
«Τὴν ἤταν σας ἐστέφατε μετὰ τὴν θρασυτητα σας·
«Ἐθριαμβεύσαμεν ἐμπρὸς! τὰ ξίφη καὶ τὸ πῦρ μας,
«Τοὺς σταυρολάτρεις πανταχοῦ Γκιαοῦρ ἄς τιμωρή-
[σοῦν·]

«Ἄς καταστρέψῃ γενεὰν ἀνίκητον ἢ χεῖρ μας,
«Οἱ βασιλεῖς Χριστιανοὶ δὲν θὰ τὴν
[ἐκδικήσουσιν...]

« Ἀπὸ τοὺς τόσους σου υἱοὺς δὲν ἔσωσες οὐδένα
 « Ὁ Χίος, τὰς βασιάνους σου ἔλθῃν ἐδῶ νὰ εἴπῃ·
 « Πρὸ τοῦ Σουλτάνου ἔκυψαν καὶ τὰ Ψαρά ἀχένας·
 « Ποῦ εἶναι, ποῦ τὰ τέκνα σου, τὰ μέγαρά κ' οἱ κή-
 [ποι·
 « Ὅτ' ἐκ πτωμάτων προελθὼν λοιμὸς μᾶς ἐπακίλει,
 « Τὰ τέκνα σου ἀνέκραζαν τὰ βλέφαρα πρὶν κλείσουν·
 « Βοήθειαν ἐκ τοῦ λοιμοῦ ἄς λάβωμεν, ὦ φίλοι,
 « Οἱ βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θά μ' ἄς ἐκδι-
 [κήσουν.

« Τῆς Χίου νῦν αἱ ἐφορταὶ καὶ πάλιν ἀνατέλλουν·
 « Τὰ Ψαρά κόνις· καὶ νεκροὶ οἱ πρόμαχοί της τώρα·
 « Μετρεῖτε πόσαι κεφαλαὶ ἐκ τῶν ἀπίστων μέλλουν,
 « Εἰς Φράγκους πρέσβεις νὰ δοθοῦν εἰς τὸ σεράγι
 [δῶρα·
 « Ἐμπρός! ἀρπάξτε χρυσὸν, γυναικας, Μουσουλμάνοι·
 « Παρθένοι, εἰς τὴν κλίνην μας τὰ κάλλη σας θ' αὐξή-
 [σου·
 « Θὰ σᾶς ἀγνίσῃ ὑστερον τὸ μαῦρον γιγατᾶνι,
 « Κ' οἱ βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θά σᾶς
 [ἐκδικήσουν.

« Διενόθη ἡ μωρὰ, Ἐυρώπη, κεφαλή σου,
 « Καὶ εἶπε: Ἐγὼ εὐέλευρος λαὸς ἄς γίνῃ ἡδῶ·
 « Κ' εὐθὺς— Σιώπη! ἔκραζαν, μ' ὄργην οἱ βασιλεῖς
 [σου,
 « Οἱ βασιλεῖς οὗς ὁ Θεὸς πρὸς αἰσχὸς σου σὲ δίδει.
 « Ὁ Γκιαούρ Βύρων ἔδιδε παράδειγμα ἀχρετῶν,
 « Ἀλλὰ θανόντα, ἐκ χαρᾶς τοὺς εἶδον νὰ σκιρτήσουν.
 « Ἡ χεῖρ μας ἂν καὶ τοῦ Χριστοῦ μολύνη τὸ μνη-
 [μετον,
 « Οἱ βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θά τὸ
 [ἐκδικήσουν.

« Οὐδὲν λοιπὸν μᾶς σταματᾶ καὶ τῶρ' ἀποθαμμένα
 « Κετσε Ψαρά. Ὡ! εἰς Ἀλλάχ σᾶς ἔχει ἀφανίσει·
 « Ὁ νικητὴς σας ἀγρυπνῶν εἰς τείχη κρημνισμένα,
 « Ρεμβάζει ὅσα αἵματα εἰσέτι θέλει χύσει·
 « Ἐγὼ οἱ ὄρμιοι τῆς Σταμπὸλ εἰς ἀναμμένην δαδᾶ,
 « Τοὺς τελευταίους Ἑλλήνας φαιδρῶς νὰ χαιρετήσουν·
 « Εἰς τάφον ἄς βυθίσωμεν καὶ πάλιν τὴν Ἑλλάδα,
 « Οἱ βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θά τὴν
 [ἐκδικήσουν.

Οὕτως οἱ ὄγλοι ἐψάλλον ἐκεῖνοι τῶν ἀγρίων,
 « Ὅτ'— Ἑλληνας! εἰς βάρβαρος ἀνέκραξε, κ' Ἑλλήνων
 Ἐβάνη στόλος, κερανοῦς Νεμέσεως ἐγκλείων,
 Κ' ἐξεδιέθη τῶν Ψαρῶν τὸ αἷμα καὶ τὸν θρηνον.
 Ὡ! ἐνωθήτε, Ἑλληνας! τὰ πάθη σας ἀφήτε·
 Μήπως καὶ θριαμβεύοντας προδότηι σᾶς νικήσου.
 Ἴσως σᾶς κλαύσουν οἱ λαοὶ, ἐάν καταστραφῆτε,
 Πλὴν βασιλεῖς χριστιανοὶ δὲν θά σᾶς
 [ἐκδικήσουν!

Ο ΒΟΣΚΟΣ

Ἐνας βοσκὸς περιλυτὸς εἰς τὸ βουνὸ προσμένει·
 Σ' τὸ κάμπο βίγχει μιά ματιὰ,
 Μιά κόρη ἀπ' τῆ ρεματιὰ,
 Τὸν βλέπει ποῦ διαβαίνει.

Τάχα αὐτὴν νὰ καρτερῇ καὶ τόσο τρεμουλιάζει·
 Νὰ τὴν ζυγώσῃ δὲ μπορεῖ,
 Νὰ τῆς μιλήσῃ λαχταρεῖ,
 Τὴν βλέπει καὶ δειλιάζει.

Ἐκείνην πρωταγάπησε κ' ἐχτύπησ' ἡ καρδιά του·
 Ζωὴ τοῦ ἔδινε αὐτῆ·
 Δόξα καὶ πλοῦτη δὲ ζητεῖ,
 Αὐτ' ἦτον ἡ χαρὰ του!

Γιατὶ μικρὸς ὄρφανος κ' ἦτο ε' τὸν κόσμον μόνος
 Ἐγὼ ἄλλοτε παρηγοριὰ,
 Ἐκείνης μιά γλυκερὰ ματιὰ·
 Τώρα τὸν τρώγ' ὁ πόνος.

Γιατὶ τὸν οὐρανὸν κοττᾶ σὰν γλοκοφέγγ' ἡμέρα·
 Κ' ἔχει παράπονα πικρὰ,
 Καὶ παίξει τόσο λυπηρὰ
 Τῆ μαγικῆ φλογέρας;

Γιατὶ τὰ μάτια ποῦ λαμπρὰ εἶναι γεμάτα δάκρυ·
 Τὸν ἐφθεῖρε μαῦρος καῦμός,
 Καὶ κάθεται χλωμὸς χλωμὸς
 Εἰς τοῦ βουνοῦ τὴν ἄκρη!...

Γιατὶ; ἄλλον ἀγάπησεν ἢ ἄπιστη ἐκείνη·
 Καὶ πέφτει ε' ἄλλου ἀγκαλιὰ.
 Ἦσπερ γλυκύτερα φιλιὰ
 Κ' ἐκεῖνον τὸν ἀφίνει.

Ἀησιμόνησέ την δύστοχε! κρῖμα ε' τῆ νύκτη, κρῖμα!
 Ἐνα τέτοι' ὄμορφο κορμὶ,
 Νὰ τὸ μαραίνουν οἱ καῦμοι,
 Καὶ νὰ τὸ φάη τὸ μνημα!

ὑπὸ τῆς κυρίας Μ. Μ.

Ὀλίγον, νομίζω, μέλει τοὺς θανόντας ἐάν
 τύχῃσι μεγαλοπρεποῦς κηδείας καὶ πλουσιῶν
 τάφων· κούφος δ' ὑπερηφάνεια ἐστὶ τῶν ζώντων
 τοῦτο.

Δὶ σέρκες εἰ κεναὶ φρενῶν, ἀγάλματ' ἀγορᾶς
 εἰσίν.

Οὐδεὶς ἀργός, τὸν θεὸν συνεχῶς φέρων ἀνά
 στόμα, δύναται νὰ προσπορισθῆ περιουσίαν ἄνευ
 κόπου.

Δουλοὶ τὸν ἄνδρα, καὶ ἂν θρασύπλαγχνός τις
 ἦ, ὅταν συνυδῆ τὰς κακίας τῆς μητρὸς ἢ τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ.

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ.

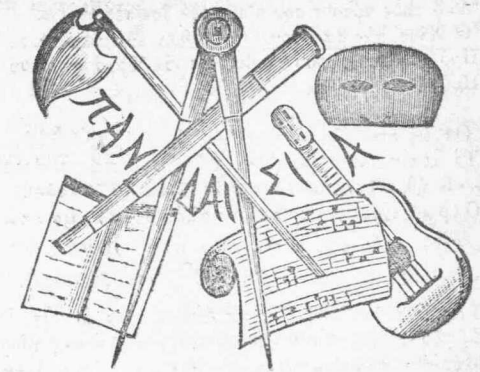
Οὐδεὶς μὴ ἐπλήττεται ὅτι τὰ πλοῦτη ἀξία
 νοῦσιν εἰς τὸν Ἄδην· τὸ ἔδαφος τῆς κολάσεως
 εἶναι τὸ μᾶλλον κατάλληλον πρὸς παραγωγὴν
 τοῦ πολυτίμου δηλητηρίου.

Αἰσχος τοῖς ἀνθρώποις! ὁ δαίμων ἐνοῦται
 μετὰ τοῦ δαίμονος ἐν ἀδιασείστω εἰρήνῃ καὶ ὁμο-
 νοίᾳ, μόνου δὲ οἱ ἀνθρώποι ἐξ ὄλων τῶν λογικῶν
 πλασμάτων, δὲν δύναται νὰ ὁμονοήσωσιν, ἂν
 καὶ φέρωσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἐλπίδα τῆς θείας
 χάριτος. Τοῦ Θεοῦ κηρύσσοντος τὴν εἰρήνην, οὐ-
 τοι οὐχ' ἦττον ζῶσι μετὰ τῶν εἰς τὸ μῖσος,
 τὴν ἀντιπάθειαν καὶ τὰς ἐριδας ὀλεθρίου συγ-
 κροτοῦσι πολέμους καὶ ἐρημῶνοσι τὴν γῆν
 ὅπως ἐξολοθρεύσωσιν ἀλλήλους.

MILTON

Ἐπάρχουσι στιγμὰι καθ' ἃς αἰσθάνεται τις
 πληγόμενον περίξ αὐτοῦ ἀπαίσιον τι.

CARLES DESLYS

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ.

* * Ὁ ὑπατος τῶν γεωγράφων τῆς Ἀγγλίας
 Keith Johnston ἐτελεύτησεν ἐσχάτως σχεδὸν
 ἑβδομηκοντοῦτης. Ἐκ τῶν διαφόρων συγγραμμά-
 των δι' ὧν κατεπλούτισεν καὶ προήγαγε τὴν φυ-
 σικὴν γεωγραφίαν, ἀξία μνήμης εἶναι ἐπὶ πᾶσιν
 ὁ « Ἐθνικὸς Ἀτλας » καὶ τὸ « Λεξικὸν τῆς
 Γεωγραφίας » οὗτινος ἐγένοντο μέχρι ταῦδε
 δέκα ἐκδόσεις. Ὁ Johnston ἐξέδωτο καὶ πολλὰ
 ἄλλα σοφὰ ἔργα, ἀναγόμενα εἰς τὴν γεωλογίαν,
 μετεωρολογίαν, κλιματογραφίαν καὶ ὑδρογρα-
 φίαν τῆς ὑδρογείου σφαίρας.

* * Συμβουλευόμενος τοὺς κατοίκους ἐλωδῶν
 μερῶν, νὰ φυτεύσωσι περίξ τῶν χωρίων των
 ἡλιοτρόπια ἢ τοὶ κοινῶς λεγόμενοι ἥλιους. Πει-
 ράματα ἐνεργηθέντα ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ
 ἀπέδειξαν, ὅτι τόποι νοσοδέστατοι — ὅπου οἱ
 διαλείποντες πυρετοὶ ἦσαν οὐ μόνον ἐνδημικοὶ
 ἀλλὰ καὶ, κακοήθεις, ἠλευθέρωθησαν ἐντελῶς
 τούτων διὰ τῆς καλλιέργειας τοῦ φυτοῦ τούτου
 καὶ τώρα ἡ καλλιέργειά του ἔχει λάβει μεγά-
 λην ἑκτασιν. Οἱ σπόροι τοῦ φυτοῦ τούτου, ἂν
 δὲν ἀπατώμεθα, χρησιμεύουσι πρὸς τροφήν τῶν
 ὀρνίθων.

* * Τὴν 1ην παρελθόντος Ἰουλίου περὶ τὴν
 10 Μ. Μ. ἀτμοσφαιρικὸν τι φαινόμενον ἐφείλκυ-
 σε τὴν προσοχὴν τῶν κατοίκων τῆς Σμύρνης.
 Τὸ φαινόμενον ἐκεῖνο, ὅπερ, ὡς βεβαιούσιν, ἦτο
 βολίς, εἶχε σχῆμα κωνοειδὲς καὶ φῶς ζωηρό-
 τατον. Διηθύνετο δὲ ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς
 καὶ διελύθη περὶ τὸ χωρίον Μπαλτσόδα. Τὸ
 χρομὰ του ὁμοιάζε με ἠλεκτρικὸν φῶς, κατὰ
 τὴν διάλυσίν του ὅμως ἐσχημάτισεν [ποικίλα
 καὶ λαμπρὰ φῶτα.

* * Ἡ περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀτελῆς συγ-
 γραφὴ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Γρότε ἐκδίδετ

ται μετ' πολὺ ἐν Λονδίῳ ἀναλώμασι τοῦ περιωνύμου βιβλιοπώλου Μούραυ. Ἐπίκειται προσέτι ἡ ἔκδοσις τοῦ «Βίου τοῦ Χρυσοστόμου» ὑπὸ τοῦ αἰδεσίμου Στέφενς.

* * * Ἀμερικανὸς τις μηχανικὸς ἐφεύρε κατ' αὐτὰς σχέδιον μεταφορᾶς πλοίων ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ὠκεανοῦ εἰς τὸν ἕτερον διὰ τῆς κατασκευῆς ἐν Παναμᾷ καὶ Ἀσπινβάλ κολοσσιαίων μηχανῶν docks πρὸς ἀνύψωσιν τῶν πλοίων τούτων ἐπὶ σιδηροδρόμων ἐχόντων 6—8 ῥάβδους (rails). Ἐν τούτοις ὁ δόκτωρ I. δε Σχαφχάουζ, μέλος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, ἀπαιτεῖ διὰ τῶν ἐφημερίδων τὴν προτεραιότητα τῆς ἰδέας, διότι, λέγει, καθυπέβαλεν ἡδὴ ταύτην κατὰ τὸ 1857 εἰς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα ἀνακοινώσας αὐτὴν μετὰ τρία ἔτη εἰς τὸν τότε ἐν Ἀσπινβάλ εἰρισκόμενον ἀμερικανὸν μηχανικὸν συνταγματάρ-

χην Τόδδεν. * Ἰδωμεν πῶς θέλει διευθετηθῆ τὸ πρᾶγμα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ.

* * Κατὰ τὰς θετικωτέρας καὶ αὐθεντικωτέρας ἐκθέσεις, αἵτινες ἐσχάτως συνεπληρώθησαν, ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ τοῦ 1870—1871, ἐφονεύθησαν, ἢ ἀπέθανον ἐκ τῶν πληγῶν τῶν, ἀξιωματικοὶ Γερμανοὶ 1240 ἀπέθανον δ' ἐξ ἀσθενειῶν 154, ἤτοι τὸ ὅλον 1364, ὧν 4149 τοῦ πεζικοῦ, 96 τοῦ ἵππικοῦ, 83 τοῦ πυροβολικοῦ, 17 τοῦ μηχανικοῦ καὶ 19 τῶν ζευγιτῶν. Ἐκ τῶν 1200 φονευθέντων, 755 ἔπεσαν κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ πολέμου, οἱ δὲ 455 κατὰ τοὺς ἄλλους ἐξ μηνῶς τῆς ἐκστρατείας. Ἐν τῇ μάχῃ τῆς Γραβελλότης ἐφονεύθησαν ἀξιωματικοὶ 209, ἐν τῇ τοῦ Μαρσατοῦρ 220, καὶ 79 ἐν τῇ τοῦ Beaumont-Sedan.

Παροράματα Ζ'. Φυλλαδίου.

Εἰς τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Παίγνια πνευματικά, στάδιον ἀντιλογίας» ἐν τῷ προηγηθέντι φύλλῳ τοῦ «Ἰλισσοῦ» δημοσιευθέντα, ἐγένοντο τυπογραφικὰ παροράματα ἐξ ὧν ἐπανουρθούμεν ἐνταῦθα τὰ σπουδαιότερα.

Σελ. 466—στῆλ Β'. — στυχ. 7 — ἀντι — παραγωγῆν — ἀνάγν. — προαγωγῆν
 " " " " " 27 " — δεισιδεμοναίστεροι " — δυσδαιμονέστεροι
 " 467 " Α'. " 8 " — ῥεμβάζωμεν — " — ῥεμβάζομεν

Λύσις τοῦ ἐν τῷ Ζ'. φυλλαδίου γρίφου.

" Ἀστεγον δ' αἰξ ε Κέα ὄμμα τον ὁδοί γῆ

" Ἀστεγον δέξαι καὶ ἀόμματον ὁδήγει

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Ἐγὼ πιέζω τὸν λαὸν καὶ τὸν ἰδρώτα πίνω
 Τοῦ δυστυχοῦς χειρώνακτος· ἀλλ' ἄνευ κεφαλῆς,
 Τῆς γῆς τὰ νῶτα θά μ' ἰθῆς ἀμέσως νὰ βαρύνω.
 Ἄλλὰ τί βλέπω, φίλτατε; ἐσὺ μὲ ἀπειλεῖς
 Νὰ μοι ἀλλάξης κεφαλὴν, τόνον νὰ μεταθέσης·
 Τίς σ' ἐμποδίζει; πράξε τοῦ πλὴν πρόσεξον! εὐθὺς,
 Ἄν εὐρεθῆς ἐν μέσῳ μου, ὀφείλεις νὰ χορεύσης,
 Εἰδ' ἄλλως ὡς ἀνάγωγος παρ' ὄλων θὰ κριθῆς.